

Försäljning månd. och onsd. 11 f. m.—1 e. m.

Ledning. Styrelse: Fröken Anna Du Rietz ordf.; Fröken Th. Edberg, kassaförvaltare.

Arbetsutlämning: måndagar 11 f. m.—1 e. m.

Ekonomi. Behållning från föregående arbetsår kr. 9,224:28. Inkomster 1909—1910 kr. 2,593:01 (däraf försälda persedlar kr. 2,107:16). Utgifter kr. 2,020:44. Behållning till följande år kr. 9,710:13.

27 personer ha under året erhållit arbete och i arbetslöner bekommit kr. 522:30 eller i medeltal för hvarje arbetstagare kr. 19:34.

Kungsholms Arbetsförening, Kungsholmsgatan 72 B. S. t. Kungsh. 284.

Ledning. Se Styrelsen för Kungsholms Skyddsförening.

Arbetsutlämning: fredagar 11—12 f. m.
Ekonomi: Behållning från föregående arbetsår kr. 19,186:74.

Inkomster 1909—1910 kr. 8,485:51 (däraf fattigvårdsnämndens bidrag kr. 750:— och försälda persedlar kr. 6,333:77). Utgifter kr. 8,434:91. Behållning till följande år kr. 19,296:84.

67 personer ha under året erhållit arbete eller i arbetslöner bekommit kr. 4,663:07 eller i medeltal för hvarje arbetstagare kr. 69:56.

Maria Församlings Arbetsförening.

Försäljningsbod, Carl Johans torg. S. t. Maria 4.

Tillklippningslokal, Wolmar Yxkullsgatan 5. S. t. Söder 376.

Ledning. Fröken Elin Montelius.

Arbetsutlämning: onsdagar 1/11 f. m.—1 e. m.

Ansökan—tillträde. Hjälpbehövande kunna erhålla arbete från föreningen efter rekommendation från församlingens skyddsförening eller från annan välgörande institution eller enskild person.

Ekonomi: Behållning från föregående arbetsår kr. 15,356:17. Inkomster 1909—1910 kr. 30,892:67 (däraf fattigvårdsnämndens bidrag kr. 650:— och försälda persedlar kr. 30,114:63). Utgifter kr. 28,880:58. Behållning till följande år kr. 16,094:53.

11 personer ha under året erhållit arbete och i arbetslöner bekommit kr. 7,759:05 eller i medeltal för hvarje arbetstagare kr. 69:90.

Nikolai Arbetsförening, Skomakaregatan 30.

Ledning. Styrelse se Nikolai Skyddsförening.

Arbetsutlämning: torsdagar 12—1 e. m.

Ekonomi: Behållning från föregående arbetsår kr. 28,630:70. Inkomster 1909—1910 kr. 4,362:64 (däraf försälda persedlar kr. 3,374:36). Utgifter kr. 3,762:—.

Behållning till följande år kr. 28,825:23. 34 personer ha under året erhållit arbete och i arbetslöner bekommit kr. 942:76 eller i medeltal för hvarje arbetstagare kr. 27:72.

Östermalms Arbetsförening, Grefgatan 54, försäljning hvardagar 11 f. m.—2 e. m.

Ledning. Styrelse: Fröken Anna Sundin, ordf.; Major T. Ekdahl, kassaförv.; Fröken H. Afzelius, sekr.

Arbetsutlämning: onsdagar 11 f. m.—1 e. m.

Ekonomi: Behållning från föregående arbetsår kr. 17,401:02. Inkomster 1909—1910 kr. 8,403:28 (däraf fattigvårdsnämndens bidrag kr. 800:— och försälda persedlar kr. 7,070:03). Utgifter kr. 8,532:05.

Behållning till följande år kr. 16,067:25. 80 personer ha under året erhållit arbete och i arbetslöner bekommit kr. 2,527:60 eller i medeltal för hvarje arbetstagare kr. 31:59.

Frälsningsarméns Platsanskaffningsbyrå, Olofsgatan 6. S. t. 4724.

Platsanskaffningsbyrån står i samband med Frälsningsarméns Tjänarinnehem. Se vidare denna institution Grupp IV d.

F. V. O. Slöjdafdelning. Butik och tillklippningslokal Arsenalsgatan 2 A. S. t. 8818.

Ledning. Under inseeend af föreningens styrelseledamöter Grefvinnan E. Cronstedt och Fru A. Montelius, skötes slöjdafdelningen af dess föreståndarinna, fröken Gert-rud af Klintberg.

Ändamål. Att bereda arbetsförtjänst åt dem, som genom ålder, sjukdom eller andra omständigheter äro ur stånd att själft skaffa sig arbete å den allmänna marknaden.

Ansökan—tillträde. Ansökan om arbete från slöjdafdelningen göres vid mottagningsarna för hjälpsökande å F. V. O. Centralbyrå, Stora Nygatan 41 (se redogörelsen för F. V. O. Grupp Ia) och bör prästetyg dit medföras. Den sökande erhåller från Centralbyrån, i händelse ansökan beviljats, meddelande om hvilken dag arbete får afhämtas. Utlämning och mottagning af arbete sker tisdagar mellan 10—12 m. Tillverkad arbete säljes till gängse priser i den med slöjdafdelningen förenade butiken, där äfven beställningar mottagas.

Under arbetsåret 1909—1910 har genom slöjdafdelningen utförts 12,480 plagg, hvar-

af ett flertal beställningar af enskilda samt leveranser till institutioner af olika slag. Slöjdaafdelningen har under samma tid sysselsatt 90 arbeterskor.

Ekonomi. Behållning 1 juli 1909 kr. 2,169:30. Inkomster under året kr. 33,674:84. Utgifter kr. 31,557:91 (däraf arbetslöner kr. 10,426:08). Behållning 30 juni 1910 kr. 2,286:23.

Föreningen »Genom Eget Arbete».

Birger Jarlsgatan 32.

Ledning. Styrelse: häradshöfd. C. Sjölander, ordf.; öfverstinnan Aug. Zettergren, v. ordf.; öfverste I. Virgin, sekr.; jämte 5 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att efter insamlande af medel göra kontanta inköp af äldre, obemedlade fruntimmers arbeten, försälja dem samt till uppehållande af denna verksamhet använda möjligen blifvande behållning.

Verksamheten. Omkring 150 personer hafva under 1909 genom föreningens inköp kommit i åtnjutande af understöd. Arbeten hafva under året inköpts för sammanlagdt kr. 2,844:60 vid 15 olika tillfällen å därför af styrelsen bestämda dagar i månaderna febr.—april samt okt.—dec. För medels anskaffande har under året anordnats en aftonunderhållning, en julförsäljning och en bazar, hvilka sammanlagdt gifvit en nettointkomst af kr. 2,108:43.

Ekonomi: Behållning från 1908 kr. 2,738:38. Inkomster 1909 kr. 6,208:82. Utgifter 1909 kr. 3,920:99. Behållning till 1910 kr. 3,065:65 (däraf grundfond kr. 1,533:25).

Medlem i föreningen erlägger i årsafgift minst kr. 1:— eller på en gång minst kr. 20:—.

Hemmens platsförmedlingsbyrå och Hemmens platsförmedlings konvalescentkassa för tjänarinnor.

Östermalmsbyrån, Linnégatan 25, S. t. 99 25, R. t. 85 94. Vasabyrån, Uplandsgatan 50, S. t. 97 60, R. t. 98 54. Exped. 11 f. m.— $\frac{1}{2}$ 4 e. m.

Ledning. Styrelse: fru K. Geijer, ordf.; fru C. Elliot, v. ordf.; fru L. Oldberg, kassaförv.; fru A. Rosén, sekr. samt 8 öfriga ledamöter.

Konvalescentkassans styrelse: fru M. Ekelöf, ordf.; fru C. Almqvist, kassaförv.; fröken M. Forsell, sekr. samt 3 öfriga ledamöter.

Ändamål. Platsförmedling för kvinnliga biträden och tjänarinnor.

Verksamheten. Vid anskaffande af plats erlägges af husmoder och tjänarinna en afgift motsvarande 1 % af den öfverenskomna årslönen.

Byrån har bildat en konvalescentkassa, med egen styrelse (se oövan), hvars ändamål är att stödja i behöf varande medlemmar.

För att antagas till medlem fordras goda rekommendationer från matmoder. Årsafgiften utgör kr. 1:—. 1910 utbetalades till 5 hjälpbehöfvande kr. 230:—. Konvalescentkassans årsinkomster består hufvudsakligen af årsafgifter och frivilliga gåfvor, hvarjämte en försäljning anordnats till kassans förmån och denna dessutom fått mottaga en donation å kr. 5,000:—.

Vidare anordnas månatliga samkväm för konvalescentkassans medlemmar.

Norra Frivilliga Arbetshuset.

Försäljning: Kammakarg. 12, n. b. Öppen hvardagar 9 f. m.—7 e. m.

Ledning. En direktion bestående af kyrkoherden i Jakobs församling samt ledamöterna: hofapot. W. Sebardt; justitierådet E. Herslow; grossh. Aug. Wennberg; rådmän J. Wretman; pastor E. Laurell och fabriksör P. A. Sjögren.

Sekreterare: auditör A. Afzelius.

Sysselman: herr Herman Jansson.

Ändamål. Att åt fattiga, företrädesvis sådana, som tillhöra någondera af Jakob och Johannes församlingar, anordna utförande af handarbeten antingen i särskildt inrättade lokaler eller i hemmen samt i allmänhet på annat lämpligt sätt bereda ökade tillfällen till andlig och lekamlig vård.

Ansökan — tillträde. Omkring 100 äldre och snygga kvinnor i fattiga omständigheter erhålla hemarbete med strumpstickning m. m. Borgen skall aflämnas för 2 kronor. Mottagning och utlämning af arbete sker månd., onsd. och lördag mellan 10 och 12 f. m. Förfärdigade persedlar afyttras i försäljningsboden, adress som oövan.

Ekonomi. Behållning från 1908 kr. 121,318:58. Behållning till 1910 kr. 136,155:18 (kapitalökningen under året beroende på försäljning af arbetshusets fastighet Malmsskillnadsgatan 62). Donationer och fonderadt kapital utgöra omkring kr. 120,000:—.

Öfvanstående direktion förvaltar äfven Pauliska donationsfonden och Jenny och Alida Rossanders donation, tillsammans kr. 350,000:—. Se vidare under grupp VIII.

Sällskapet till Arbetsflitens befrämjande och Försäljningslokalen Bikupan.

Klarabergsgatan 21. S. t. 51 65, R. t. 60 78.

Ledning. Beskyddarinna och ordförande: H. M. Drottningen.

Grefvinnan Ch. von Horn, v. ordf.

Ledamöter i styrelsen: fru A. Hammar-sköld, ordf. i arbetskommittén; fröken M. Fock, verkställande direktis i Bikupan.

fru A. Blomstedt; fru I. Gadd och fru E. Schlytern.

Sekreterare och kamrerare: Greve A. von Horn.

Ledamöter i arbetskommittén: fru A. Hammarsköld, ordf.; fröken M. Fock; fru A. Blomstedt; fru E. Schlytern; fröken Ida Gadd; fröken Eva Leijonhufvud och fröken Maria Ericson, Bikupans föreståndarinna.

Ändamål. Att bistå obemedlade, men välsejda fruntimmer genom att, i den mån tillgångarna medgifva, bereda dem tillfälle till arbetsförtjänst.

Verksamheten. Sällskapet vill befordra sitt ändamål: a) genom att tillhandahålla mönster och modeller till praktiska och fidsenliga arbeten, där så behöves lämna förskott till materialier, och slutligen äfven inköpa arbeten, där snar hjälp är af behövet påkallad; b) bidraga till underhållet af försäljningslokalen Bikupan, som mot billig provision emottager alla slags svenska fruntimmersarbeten. Vid kontanta inköp af arbeten af sådana fruntimmer, som visa sig vara i behof af ögonblicklig hjälp är att iakttaga: a) att arbeterskan, om hon ej är känd, skall förete bevis om god

frejd och bekymmersamma omständigheter; b) att arbetena äro väl gjorda och praktiskt nyttiga; c) att ej något arbete får betalas öfver sitt värde, ej heller betinga högre pris än 25 kronor; d) att arbeten mot kvitto lämnas till Bikupan att försäljas. I Bikupan emottages äfven mellan 9—11 f. m. till försäljning alla slags väl och ordentligt gjorda fruntimmersarbeten mot ett försäljningsarivode af 15 %. För sådant inlämnande fordras ej betyg om medellöshet eller uppgifvande af namn.

Ekonomi. Sällskapets tillgångar 1 jan. 1909 kr. 12,746:42. Inkomster 1909 kr. 3,163:62. Utgifter 1909 kr. 3,254:50. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 12,655:54. Donationsfond kr. 2,706:58.

Bikupans tillgångar 1 jan. 1909 kr. 10,822:27. Inkomster 1909 kr. 18,566:60. Utgifter 1909 kr. 22,742:45. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 11,401:67. Pensionsfonden för Bikupans personal utgjorde 31 dec. 1910 kr. 1,084:43; dessutom insattes årligen till pensioner kr. 660:—. Bikupans omättning utgjorde 1909 kr. 94,030:48, hvar af 15 % tillkommer Bikupan för bestridande af dess utgifter.

Öfversikt öfver Grupp IV b.

Grupp IV b. Försörjning och tillfälligt understöd

omfattar 1 kommunal och 13 enskilda institutioner, nämligen:

Stockholms Stads Allmänna Försörjnings-Inrättning med å försörjningsafdelningen och filialerna plats för 1,144 personer.

Beredskapskåren.

»Deutscher Hülfsverein.» (Tyska skyddsföreningen).

Frälsningsarméns Julbespisning »De kokande grytorna».

Föreningen för Sömmerskor med omkring 30 pensionstagare.

Föreningen Understöd till fattiga trossyskon i Stockholm med omkring 50 å 60 pensionstagare.

Föreningen V. A:s Understödsfond.

Pastor John Hedbergs Stiftelse för Värnlösa.

Stockholms Stadsmission.

Sällskapet »De fattigas vänner».

Sällskapet »De nödlidandes vänner».

Sällskapet till dygdigt och troget tjänstefolks belöande.

Sällskapet till uppmuntrande af öm och sedlig modersvärd.

Välgörande fruntimmerssällskapet.

Förutom förenämnda institutioner, föreningar m. m. finnas ett flertal fonder och institutioner, från hvilka »tillfälligt understöd» åt vuxna utgår, som återfinnas under grupp VIII — fonder och donationer.

Ekonomiska uppgifter finnas under denna grupp införda endast för sex af de enskilda institutionerna och utgöra för dessa sammanlagda: Inkomster kr. 49,021:74. Utgifter kr. 32,747:23 och tillgångar öfver skulderna ^{31/12} 1909 kr. 745,219:00. Donationer och fonderadt kapital hafva angifvits för tre institutioner med kr. 286,572:54.

Stockholms Stads Allmänna Försörjnings-Inrättning, Flemingsgatan 22. S. t. 69 79. R. t. 56 67 och 56 03. Expeditionstid 8 f. m.—5 e. m.

Afdelningarna för kroppssjuka och för sinnessjuka, se grupp V a.

Filialer: Tjärhofsgatan 12, S. t. Söder 28 96, R. t. 55 92 (afsedd för äldre och lindrigare sjuka män); Kungsholmsg. 39, S. t. Kungsh. 21 (afsedd för kvinnor); Bondeg. 23, R. t. 113 30 (afsedd för äldre och lindrigare sjuka kvinnor); Bondeg. 22, S. t. 18 40 (afsedd för män och kvinnor, som utskrifvits från asylen, m. fl.); Gråbergsgatan 1—3, R. t. 120 31 (afsedd för uppegående, ehuru i ringa grad arbetsföra kvinnor) samt en afdelning å Stockholms Stads arbetsinrättning (afsedd för mindre sjuka och i någon mån arbetsföra män).

(Reglemente af Fattigvårdsnämnden fastställt 16 sept. 1878 med ändringar 17 dec. 1907 och 14 dec. 1909.)

Ledning. Styrelse och öfverläkare utses af Fattigvårdsnämnden. Styrelse 1911: ing. O. Hirsch, ordf.; häradshöfd. P. Yngström, v. ordf.; d:r I. Bratt; fröken G. af Klintberg; herr F. Lindqvist; kammarrättsrådet J. Lybeck; intendent A. Marcus; fröken B. Wellin.

Sysselman: herr A. Zetterlund.

Öfverläkare: se denna institution, grupp V a.

Ändamål. Att mottaga och vårda fattiga, som, i följd af särskilda olycksfall, anhörigas frånfälle eller andra dylika omständigheter, äro i behof af hjälp och ej lämpligen kunna intagas å Stadens Äldersdomshem, samt äfven sådana Arbetsinrättningen tillhöriga kvinnor, som stå under Fattigvårdsstyrelsens i Stockholm husbondevälde och hvilkas arbetskraft styrelsen vill använda å inrättningen.

Ansökan — tillträde m. m. Ansökan bör, åtföljd af prästbetyg, rotmansintyg om medellöshet och läkarebetyg, inlämnas till vederbörande församlings fattigvårdsstyrelse eller å Fattigvårdsnämndens tillsyningsmans expedition, Klara V. Kyrkogata 3 A (9 f. m.—3 e. m. och 6—7 e. m.) Remiss utfärdas af Fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande af fattigvård eller å deras vägnar af Fattigvårdsinspektören; i trängande fall kan äfven remiss utfärdas af Öfverståthållare-ämbetet för polis-ärenden. Den s. k. Militärafdelningen är

enligt Fattigvårdsnämndens beslut förlagd till Arbetsinrättningen.

Verksamheten. Af understödstagarna hafva under 1909 dagligen i medeltal 81 eller 39,7 % varit intagna och vårdats i kroppssjukafdelningarna, 441 eller 21,5 % å sinnessjukafdelningen och 794 eller 38,8 % å filialer och försörjningsafdelningarna. Samtliga antalet underhållsdagar utgjorde 747,874, däraf å försörjningsafdelningarna och filialerna 289,961. De mer eller mindre arbetsföra hafva efter förmåga blifvit sysselsatta med förfärdigande och underhåll af klädespersedlar, tvätt och mangling, band- och annan väfnad, sticning och stoppning af strumpor, reparationsarbeten af olika slag m. m. Å inrättningen tillredas äfven de matportioner, som genom fattigvårdsstyrelserna utdelas till behöfvande inom Kungsholmen, Norra församlingarna, Vasastaden och Östermalm församlingar.

Antalet platser å inrättningens samtliga afdelningar utgöra 2,580, däraf å försörjningsafdelningarna och å filialerna 1,130. Skulle ytterligare behof af platser göra sig gällande, har styrelsen att till Fattigvårdsnämnden ingå med förslag om åtgärder vidtagande härför. Ingen medellös, som i behof af vård å inrättningen, afvisas på grund af bristande utrymme.

Ekonomi. Kontanta kostnaden för samtliga afdelningar utgjorde för 1909 kr. 886,328:13 och genomsnittskostnaden per underhållsdag för samtliga å inrättningen vårdade kr. 1:30; se i öfrigt Stockholms Stads Statistik, del IV.

Beredskapskåren. Beredskapskårens byrå Riddaregatan 51. III. Expeditionstid hvardagar 2—3 e. m. R. t. Östermalm S. t. 243 94.

Ledare, kapten J. Lagererantz.
Ändamål. Att inom alla samhällsklasser på ett skyndsamt och grannliga sätt söka hjälpa och stöja vid olycksfall, räddlöshet och förtviflan, samt att eventuellt söka åtgärda och förmedla en snabb förmedling mellan behöfvande och de institutioner och personer, som härvid kunna komma ifråga.

Verksamheten började i Oktober 1911. Kåren står i förbindelse med sjukhus och fl. institutioner och samarbetar med »Skyddsvärnet». Kårens medlemmar sammankommanträdade hvarje fredag för att rådgöra om

besluta angående hvad som under veckan förekommit.

Deutscher Hülfverein. (Tyska skydds-föreningen af den 22 Mars 1876.)

Ledning. Styrelse: grossh. H. Isselhorst, ordf.; grossh. E. C. Bäcker, v. ordf.; grossh. P. Meinhardt; bokförläggare G. Chelius; herr Max Matthiesen.

Andamål: Att understödja i behof stadsa och af deltagande förtjanta personer i Sverige, som äro födda i Tyska Riket eller äro Tyska Rikets undersåtar.

Ansökan — tillträde: Hvarje förenin-gens ledamot äger rätt att föreslå hjälpbe-hövande tyskar till erhållande af under-stöd från föreningen.

Hjälpsökande, som ej rekommenderas af ledamot, skall för ansökan vända sig till fattigvårdarne eller någon biträdande ledamot och förete tillfredsställande betyg.

Till åtnjutande af understöd skola före-trädesvis ihågkommas de tyskar, hvilka stå införda i föreningens matrikel såsom ständiga ledamöter eller under en tidrymd af minst fem år varit röstberättigade ledamöter af föreningen, men sedermera kunna haiva råkat i fattigdom. Detta företräde öfvergår äfven på efterlämnade änkor och omyndiga barn, i alla händelser dock blott under förutsättning, att de ej äro ovärdiga föreningens understöd.

Understöd har under 1910 tilldelats 286 personer med sammanlagt kr. 4,757:70.

Ekonomi. Inkomster 1910 kr. 5,870:05. Utgifter 1910 kr. 5,728:37. Tillgångar 31 Dec. 1910 kr. 105,433:31.

Under 1910 har föreningen fått mottaga en donation å kr. 21,105:—, hvilken summa är inberäknad i nämnda tillgångar. Ledamot betalar en årsavgift af kr. 10:— eller ock en afgift för en gång af minst kr. 100:—.

Allm. anm. Tyska församlingens fattig-vårdare äro: generalkonsul R. von Krencki, kyrkoherden d:r G. F. Sterzel, grossh. P. W. Stock, E. C. Bäcker, W. Schmelzkopf, Max Däumichen, W. Vetterlein.

Frälsningsarméns Julbispisning. »De lokande grytorna».

Ledning. Se manliga sociala arbetet: grupp I b.

Andamål: Att genom offentliga insamlingar å gator och torg anskaffa medel att vid jultid och eljes under vintern bispisa fattiga familjer, dels genom utdelande af korgar med matvaror, dels genom anordnande af gratismåltider.

Ekonomi: Inkomster 1909 kr. 8,342:67. Utgifter 1909 kr. 7,503:12.

Föreningen för Sömmerskor. Lokal med expedition Grefturegatan 27. Exped.

tid: hvardagar 12—2 e. m. samt onsdagar 7—9 e. m., lördagar är exped. stängd.

Ledning. Styrelse: fru A. Aurivillius, ordf.; fru F. Ingeström, v. ordf.; f. d. telegrafkom. M. F. Nyström, sekr.; fröken A. Kylén, skattm. och föreståndarinna; fru A. Tamm; fru E. Wretman; fröken E. Hultd; fru S. Ohldén; fröken E. Svensson; fröken L. Thiele; fröken Anna Salin; fröken L. Pihlström; fröken J. Rådberg; med. d:r V. Lundin; med. d:r L. Remahl.

Andamål: Att i såväl moraliskt som materielt hänseende befrämja sina medlemmars väl och särskildt att genom deras samlade bidrag, skaffa dem hjälp under sjukdom.

Ansökan — tillträde: För att blifva medlem af föreningen fordras att sökanden är ogift, i ålder 16—45 år, bosatt i Stockholm samt att sökanden försörjer sig med sömnad eller annat handarbete. Vidare bör sökanden förete prästbetyg, samt intyga från någon aktad familj eller arbetsgifvare, att hon för en hederlig vandel, åtnjuter godt rykte samt dessutom rekommenderas af tvenne ledamöter såsom arbetsför och icke sjuklig, hvilket skall af läkare bekräftas. Kostnadsfri attest meddelas af föreningens läkare d:r V. Lundin, Södermalmstorg 8, d:r L. Remahl, Drottninggatan 87, d:r O. Gibson, Sturegatan 6.

Inträdesavgift 50 öre samt lösen af motbok 30 öre. Medlemmarnas antal får tills vidare icke öfverstiga 1,000.

För att blifva aktiv medlem i föreningen fordras att tillhöra föreningens sjuk-kassa hvilken är hufvudsaken af föreningens verksamhet. Veckoavgiften för medlemmar, som vid inträdet i föreningen ej fyllt 40 år är 15 öre, för öfriga 25 öre.

Verksamheten: Föreningen gifver medlem vid sjukdomsfall fri läkarevård och medicin, samt dessutom såvida sjukdomen är af beskaffenhet att medföra oförmåga till arbete, 75 öre om dagen i sjukhjälp för en tid af 13 veckor per kalenderår. Med sjukkassan är förenad en begravningskassa, till hvilken betalas 5 öre extra i veckan. Den är dock ej obligatorisk.

Vid sjukdomsfall skall läkaren i det distrikt, hvori medlem bor, därom underrättas. Penningunderstöd utlämnas endast då läkareintyg företes. Sjukhjälp utbetalas genom de styrelseledamöter, hvilka haiva åtagit sig att en gång i veckan besöka de sjuka.

Föreningen bereder kläna medlemmar, som äro i behof af hvila och vederkvickelse, någon tids landtvistelse å dess sommarhem på Vaddö. De, som för sin hälsas vårdande äro nödsakade att besöka bad- eller kurorter, erhålla från föreningen en väsentlig hjälp därtill. Till sådana, som ej

kunna lämna staden, lämnas i stor utsträckning biljetter till varma och kalla bad. Vidare bjuder föreningen sina medlemmar tillfälle att en gång i månaden deltaga i aftonsamkväm med litterära och musikaliska föredrag.

Ett bibliotek finnes omfattande c:a 850 band, af hvilket medlemmarna flitigt använda sig.

Föreningen disponerar öfver en enskild understödsfond för ålderstigna medlemmar, som har till ändamål att med kontanta understöd i mån af tillgång bispringa äldre medlemmar, hvilka i följd af sjuklighet eller minskad arbetsförmåga icke längre äro i stånd att fullgöra sina inbetalningar till sjukkassan, och därför icke äro berättigade att af denna erhålla sjukhjälp. Pensioner å kr. 150, 75, 50 lämnas årligen till ett 30-tal medlemmar. Pensionsrätt inträder vid fyllda 55 år och 20 års medlemskap i föreningen. En särskild julgäufvefond finnes äfven och kan därigenom utbetalas julgäufvor åt klena och behöfvande medlemmar.

Ekonomi. Tillgångar 1 Jan. 1909 kr. 216,850:62. Inkomster 1909 kr. 19,471:70. Utgifter 1909 kr. 5,694:87. Tillgångar 31 Dec. 1909 kr. 230,627:45 (däraf pensionskassans donationer och fonderade kapital kr. 187,750:87) och öfriga donationer och fonderadt kapital kr. 34,321:67.

Årsafgift för hedersledamot kr. 3 eller minst kr. 25 för en gång.

Föreningen »Understöd till fattiga trossyskon i Stockholm».

Ledning. Styrelse: rektor Joh. Löfvén, ordf.; fru Anna Beskow; öfverstinnan M. Löwenhielm; komminister B. Wadström; höfrättsrådinnan C. Widström.

Ändamål. Att utdela pensioner till fattiga kvinnor i ålder 40—70 år, som tillhöra evangelisk-lutherska trosbekännelsen och på grund af sjukdom eller annan svårighet ej kunna reda sig utan hjälp.

Ansökan — tillträde. För erhållande af understöd måste den sökande personligen anhålla därom hos någon af styrelsemedlemmarna, som sedan undersöker förhållandena. Antal pensionstagare 50—60. Pensionens storlek växlar mellan kr. 5—15:— per kvartal.

Ekonomi. Föreningen har intet kapital, utan äger uteslutande bestånd genom frivilliga gåfvor och insamlingar.

Föreningen V. A:s Understödsfond. Tillfälliga understöd utdelas åt behöfvande medlemmar.

Ledning, ändamål och ekonomi se denna förening-grupp X e.

Pastor John Hedbergs Stiftelse för Värnlösa. Hufvudsakligast understöd åt barn, se grupp III c.

Stockholms Stadsmission. Stadsmissionens verksamhet omfattar bland annat understöd åt behöfvande samt anordnande af sommarvistelse; se i öfrigt redogörelsen under grupp I b.

Sällskapet De fattigas vänner.

Ledning. Styrelse: herrar C. F. Bergström, ordf.; Fritz Nilsson, v. ordf., och ombud för Katarina distr.; C. R. Norselius, för Kungsh. distr.; C. H. Lagergren, för Ad. Fredr. distr.; W. Wretman, för Östern. distr.; A. Bergström, för Nikolai distr.; Nikolaus Bengtsson, för Jak. o. Joh. distr.; Magnus Björnström, för Klara distr.; Oskar Bergstedt, för Maria distr.; herr Johan Björklöf, skattm.; notarien Otto Abrahamson, sekr.

Ändamål. Att lämna understöd åt barn i form af beklädnad (se grupp III c) och åt äldre, dels genom tillfälliga kontanta understöd, dels genom årliga sådana.

Ansökan — tillträde. Ansökan om årligt understöd ställes till styrelsen och beätföljas af prästbevis och rotmansintyg om medellöshet. Uppgifter om de sökandes förhållanden inhämtas före ansökans beviljande af sällskapets medlemmar genom besök i hemmen m. m. De årliga understöden variera mellan 20 och 50 kr. och utdelas ½-årsvis. Sällskapets deputerade äga att i poster på 10 å 15 kr. årligen utdela viss summa såsom tillfälligt understöd.

Sällskapets tillgångar vid slutet af 1910 omkr. kr. 140,000:—.

Sällskapet »De Nödlidandes Vänner».

Ledning: En direktion; friherre A. de Rappe, ordf.; friherre R. A. S. Fleetwood skattm.; herr O. G. Rehn, sekr.; herr O. Borg, ombudsman; fru Helena Gilljam, för Storkyrkoförs.; friherrinnan Anna Rappe och Gustaf Vasa församling; fru Maria Klingspor, för Jakobs o. Johannes församl.; fru Emilia Lagerström, för Hedvig Eleonora, Oskars och Engelbrekts församlingar; Vakant, för Adolf Fredr., Matteus och Gustaf Vasa församlingar; fru Maria Landqvist, för Katarina församl.; fabriksöfver Carl Bergstedt, för Maria församl.; samt 8 öfriga ledamöter.

Ändamål; välgörenhet och nödställda försöka till hjälp.

Ansökan — tillträde. Den, som önskar inträda i sällskapet som medlem, skall skriftligen anmälas hos direktionen af någon sällskapets ledamot; årsafgift 3 kr. eller för en gång 50 kr. — Direktionen verk-

ställer utdelning af influtna medel enligt fastställda grunder.

»Behövande ståndspersoner, frälse eller ofrälse, yngre eller äldre, man eller kvinna, hvilkas nöd, förlägenhet och behof, under hederns ädla ömtålighet, är för allmänheten mindre uppenbar, skola här egentligen bispringas med hjälp till räddning från armodets lidande och trångmål. Således bör välgörningen snarare uppsöka den olycklige än denna själf visa sig för att därom anhålla» — — —

Uppdraget att uppsöka hjälpbehövande, göra sig underrättad om deras förhållande samt att göra anmälan därom till direktionen, är anförtrodd åt respektive församlingsrepresentanter. Ärligen utdelas i regel 147 understöd om kr. 40 — dessutom åtnjuta 19 personer från donationsfonderna pensioner om hvardera kr. 100. Från den sällskapet tillagda Kniggeska donationen utbetalas ärligen på förslag af församlingens pastor åt 5 Adolf Fredriks-bor understöd om hvardera kr. 15, från A. U. B-s fond likaledes understöd om kr. 40.

Sällskapets donationsfonder.

Varodellska fonden: kapital: kr. 2,000. Räntan användes till en ärlig pension åt en fattig prästänka af Storkyrko- eller Klara församlings prästerskap.

Strömska fonden: kr. 20,000:— Räntan till årliga pensioner om kr. 100 åt medellösa ogifta döttrar efter aflidna civile ämbets- och tjänstemän.

Dimanderska fonden: kr. 4,000:— Räntan till årliga pensioner åt välkända handlendes eller fabriksidkares inom Jakobs eller Johannes församl. boende änkor eller döttrar hvilka åtnjutit värdad uppfostran men genom olycka råkat i fattigdom och således kunna hänföras till klassen af s. k. pauvres honteux.

Anrepiska fonden: kr. 17,000:— Räntan till årliga pensioner om kr. 100 åt åldriga och orkeslösa fattiga fruntimmer samt förenädesvis fränskilda hustrur med eller utan barn.

Sällskapet till dygdigt och troget tjänstefolks belönande.

Ledning. En direktion: greve G. von Rosen, ordf.; pastor Primarius J. F. Håhl; stads-kassör C. G. Dahlerus; bankir G. Strandberg; doktor C. Flensburg; protokollsekr. G. von Prinzencantz; ingenjör O. Hirsch; kammarherre J. Montgomery; kommandör J. P. Dahlgren.

Frih. A. C. M. Falkenberg, sekr.

Ändamål. Att genom uppmuntran och belöningar söka lifva och underhålla dygd, ordning, omtänksamhet och ar-

betsflit hos tjänstefolket i hufvudstaden samt att sålunda bland denna nyttiga klass af samhällets medlemmar befrämja en gagnelig täflan i trohet, verksamhet och stadga till så väl det allmännas som deras egen fördel.

Ansökan — tillträde. För erhållande af belöning fordras, att tjänaren skall ha tjänat hos ett och samma husbondefolk inom Stockholms stad under loppet af 15 år, och under denna tid fört en i allo hederlig värdel; eller under enahanda förhållanden tjänat minst 10 år och tjänsten upphört genom husbondefolkets dödsfall eller genom annan utan tjänstehjonets vållande inträffad händelse eller på grund af tjänstehjonets ålderdom eller sjuklighet. Tjänstehjonet kan för en gång erhålla något vedermåle af sällskapets uppmärksamhet, i hvilket fall anmälan skall ske inom ett år från års-tjänstens upphörande. Vill husbonde eller annan behörig person hos sällskapet anmäla ett tjänstehjon till belönings åtnjutande, ingifves under januari månad till sällskapets sekreterare en till direktionen ställd ansökan därom, hvilken bör åtföljas af prästbevis samt intyg från husbondefolket öfver tjänstetidens långvarighet och tjänarens uppförande därunder.

Vid årliga uttagningarna af den konstanta belöningen skola företes bevis, ei mindre af husbondefolket, än af pastor i församlingen om tjänstehjonets fortfarande i tjänsten och bibehållna goda frejd.

Belöningens storlek växlar mellan kr. 10—20.

Extra belöning kan lämnas den, som iänte en längre och mångårig tjänstetid, förenat det aktningvärda förhållande att under någon långvarig sjukdom med synnerlig ömhet och vaksamhet värdat och skött sitt husbondefolk, deras barn eller hos dem upptagna personer. Tjänstehjon må kunna tillerkännas en efter bevekande skäl och omständigheter afmässad tillökning antingen i den redan fastställda belöningen eller i beräkningen af tjänstetiden, där dessa eljest ej skulle utgöra det fastställda antalet. Dessutom må tjänstehjon, som uppfyllt här förut föreskrifna villkor och på ett och samma ställe tjänat i tiugufem år, i mån af kassans tillrägnar kunna bibehållas vid den förut åtnjutna belöningen, såsom understöd för dess återstående lifstid.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 6,524:78. Utgifter 1909 kr. 6,302:39. Tillgångar 31 Dec. 1909 kr. 121,930:— däraf särskilda fonder kr. 21,500:—

Medlem af sällskapet erlägger en årsafgift af kr. 4.50 eller en gång för alla kr. 25:—

Sällskapet till uppmuntran af öm och sedlig modersvård.

Ledning: H. M. Drottningen, beskyddarinna och ordf.; fru A. Montelius, v. ordf.; grefve B. Oxenstierna, sekr.; Birger Jarlsg. 31. R. t. och S. t. 9269.

Ändamål: Att genom utdelande af belöningar, hjälpa och uppmuntra Stockholms kommun tillhörande mödrar — hustrur eller änkor — hvilka ägna sina barn eller styfbarn en öm och sedlig modersvård och äro stadda i behöfvande omständigheter.

Ansökan — tillträde: Understöd sökes icke utan förslag till utdelande af belöningar framställes af ledamöterna i ett af 64 damer bestående förtroenderåd. Anmäld moder skall i hemmet vårda minst 3 egna (inom äktenskapet födda) barn eller styfbarn, som icke före ingången af det år utdelningen äger rum fyllt 15 år. Samma moder må ej anmälas två på hvarandra följande år. De personer som anmälas skola vara i behof af understöd, men i första rummet måste hänsyn tagas till att de verkligen äro värda belöningar enligt sällskapets syfte.

Verksamheten. Utdelning sker i Maj månad hvarje år. Beloppen växla mellan kr. 20 och kr. 60, beroende på antal minderåriga barn, hvarjämte till hvarje moder äfven gifves en del klädespersedlar.

Ekonomi. Tillgångar 1 Januari 1909 kr. 119,314:20 Inkomster 1909 kr. 6,175:42. Utgifter 1909 kr. 4,935:57. Tillgångar 31 Dec. 1909 kr. 120,554:05.

Välgörande fruntimmerssällskapet.

Ledning Styrrelse: H. K. H. Kronprinsessan, ordf.; friherrinnan A. Blomstedt, sekr.; friherrinnan U. Celsing; friherrinnan L. Falkenberg; fru L. Sörensen; friherrinnan E. Tamm; friherrinnan E. Åkerhjelm; fru L. Boström; grefviinnan E. Wachtmeister; administrator: kammarherre C. Blomstedt.

Ändamål: Att utdela af H. M. Drottningen ärligen anslagna medel till understöd åt fattiga änkor och faderlösa flickor. Sällskapets återstående tillgångar utdelas dels till enskilda fattiga, dels ock till understöd åt uppfostringsanstalter för flickor.

Ansökan — tillträde: Hvarje år den 26 jan. skola föreskrifna utdelningar bestämmas och verkställas. Understöden utdelas inom de olika församlingarna i Stockholm efter samråd med dess kyrkoherde och utgöres af högst kr. 30. Den som innehar pension eller understöd från annat håll kan ej påräkna ofvannämnda gifva, ej heller bör flera år å rad samma person erhålla understöd.

Ekonomi: Behållning 1 Jan. 1909 kr. 24,037:11. Inkomster 1909 kr. 2,637:16. Utgifter 1909 kr. 2,582:91. Behållning 31 Dec. 1909 kr. 26,674:27.

Sällskapet består af verkliga ledamöter och hedersledamöter. De förra utgöres endast af fruntimmer, de senare kunna äfven vara herrar; bägges antal oinskränkt. Årsafgift kr. 7.50.

Öfversikt öfver Grupp IV c.**Grupp IV c. Asylor och Natthärbärgen samt Skydds- och Räddningsverksamhet**

omfattar 1 kommunal och 22 enskilda institutioner, nämligen:

Stockholms Stads asylor för husvilla:

Asylen för män och gossar med 32 platser och Natthärbärget för män med 80;	afgiftsfritt.
Asylerna för fattiga barnaföderskor och deras barn med plats för 33 mödrar och barn;	>
Elsa Borgs Skyddshem med plats för 20 kvinnor;	>
Centralföreningens Platsbyrå.	
Drottningens skyddshem med plats för 10 kvinnor;	>
Frälsningsarméns Härbärke för män med plats för 288 män; afgift: 40 à 50 öre pr natt	
> Kvinnohärbärke och Pensionat med plats för 60 kvinnor;	> 25—55 > >

- Frälsningsarméns Räddningshem I med plats för 20 kvinnor; afgiftsfritt.
 » » II » » » 26 » »
 » Skyddshem för män och »Myrorna» med plats
 för 10 å 12 män; . . . . . »
 Frälsningsarméns Vedgårdar.
 Föreningen »Vaksamhet» och Vaksamhets hem med plats
 för 10 å 12 flickor; . . . . . afgift: 1 å 2 kr. pr natt.
 Hemmet Fristad med plats för 42 kvinnor; . . . . . afgiftsfritt.
 Hvita Bandets Upptagningshem med plats för 8 kvinnor; . . . »
 Kvinnliga Småbrukskolonien Emmaus med plats för 8 kvinnor; »
 Nattasylen för kvinnor med plats för 20 å 26 kvinnor; afgift: 25 öre pr natt.
 »Skyddsvärnet.»
 Stiftelsen »Hem för de elända» med plats för 36 män.
 Stockholms Arbetarehem, härbärge och Ungkarlshotell med plats för 347 män.
 Stockholms Skyddsförening för frigifna.
 Stockholms Stadsmissions Arbetshem med plats för 30 män.
 Svartsjö Understödsförening.
 Sällskapet för Kristlig social nykterhetsverksamhet. Nyodlarkolonien vid Floda,
 Wemdalen.

Ekonomiska uppgifter hafva erhållits angående 18 af de enskilda institutionerna och utgöra sammanlagda: Inkomster kr. 592,376:39. Utgifter kr. 530,922:86 och tillgångar öfver skulderna 31 Dec. 1909 kr. 1,599,624:95. Donationer och fonderadt kapital hafva angifvits för 7 institutioner med sammanlagt kr. 1,332,452:59. Stats- eller kommunalt anslag innehades af 6 institutioner med tillsammans kr. 10,500:—.

Stockholms Stads Asyl för husvillor. Expedition: Drottninggatan 8. Oppen 9—11 f. m. R. t. 5485. S. t. 8125. (Reglemente af Fattigvårdsnämnden fastställt 10 mars 1908.)

Ledning. Af fattigvårdsnämnden utsedd styrelse: ing. O. Hirsch, ordf.; apotekare F. Lundahl, v. ordf.; herr M. Lindholm, kassaförv.; fröken G. af Klintberg; notarien E. Willers.

Redogörare: notarien I. Harling.

Ändamål: Att bereda tillfälligt skydd åt husvillor, medellösa eller mindre bemedlade familjefäder, kvinnor och barn — företrädesvis sådana som i fattigvårdsafseende tillhöra Stockholms kommun.

Asylerna äro för närvarande: Barnasylen vid Sabbatsbergsvägen se grupp III a; Barnasylen vid Äsögatan med Landsasylen, se grupp III a; Asylen för män och gossar samt Natthärbärgets Östgötagatan 49—51.

Asylen och Natthärbärgets för män. Östgötagatan 49—51. R. t. 5408. S. t. Söder 1541. Natthärbärgets hålles i regel öppet från medio af november eller december till medio af april eller början af maj.

Föreståndare: herr L. Müller.

Ändamål för asyl. Att bereda tillfälligt skydd åt husvillor medellösa eller

mindre bemedlade familjefäder och gossar, som fyllt 12 år — företrädesvis sådana som i fattigvårdsafseende tillhöra Stockholms kommun;

för *natthärbärget*. Att bereda tillfälligt nattlogis åt husvillor män.

Ansökan — tillträde till asyl = öfriga asyl se grupp III a; till *natthärbärget*: den som söker nattlogis har att infinna sig mellan 7 och 8.30 e. m. och att för föreståndaren uppvisa prästbetyg eller annan tillförlitlig handling utvisande sökandens namn, ålder och civilstånd. Remiss från fattigvårdsnämndens delegerade erfordras ej. Å natthärbärget mottages icke någon för längre tid än högst 5 nätter i månaden. I ersättning för å natthärbärget åtnjutna förmåner skall arbetsför logerare utföra det arbete, som honom föresättes — i allmänhet utgöres detta af sågning och huggning af ett mindre mått ved. Å asylerna kunna samtidigt mottagas 32 män och gossar och å natthärbärget samtidigt 80 män. Under 1909—1910 har beretts 12,165 nattlogis.

Anmärkning: Sedan den förutvarande *Asylen för kvinnor* i Oktober 1910 upphörde, hafvo kvinnor i behof af asylvård mottagits å Barnasylerna eller å en särskild afdelning vid Allm. Förs.-inr. filial, Bondegatan 23.

Ekonomi. Kostnaden för samtliga asylter utgjorde för 1909 kr. 71,617:35 — se vidare Sthlms stads statistik IV.

Asylerna för fattiga barnaföderskor och deras barn (»Benedickska asylerna»), Handverkargatan 19. S. t. Kungsh. 1076 och Prästgårdsgatan 31. R. t. 5307.

Ledning: Samma direktion som för Allm. barnbördshuset. Läkare för asylten vid Handverkareg. 19. Professor F. Westermarck, samt för Asylten vid Prästgårdsgatan 31. professor C. M. Sondén. Kamrere: Herr John Willners. Föreståndarinna för asylten vid Handverkaregatan 19: sjuksköterskan Signe Hellman. Föreståndarinna för asylten vid Prästgårdsgatan 31: diakonissan Ingegärd Unger.

Ändamål. Att under en tid af cirka 4 å 6 veckor efter barnbörden bereda obemedlade mödrar och deras nyfödda barn ett tillfälligt hem samt att gifva dem tillfälle att under denna tid ordna för barnen och sig själfva.

Ansökan—tillträde: Asylerna äro afsedda för kvinnor tillhörande Stockholms kommun. Remiss för intagning utfärdas från Allmänna Barnbördshuset och från Södra Barnbördshuset. Prästbetyg behöfver ej nödvändigt medföras utan få dessa jämte andra nödiga papper anskaffas under vistelsen å asylten. Vid asylten Handverkareg. 19 kunna samtidigt mottagas högst 14 mödrar och späda barn samt vid asylten Prästgårdsgatan 31 högst 19 mödrar och späda barn. — Ingen afgift.

Ekonomi: Behållning från 1908, kr.: 843,181:66. Inkomster 1909 kr. 39,736:92. Utgifter 1909 kr. 30,896:21. Tillgångar 31 Dec 1909 kr. 853,685:03 däraf donationer och fonderadt kapital kr. 822,283:—.

Elsa Borgs Skyddshem. Värmdögatan 53.

Föreståndarinna: fröken Louise Ulff och inom hemmet fröken Emma Brunnér.

Ändamål: Att hjälpa och värna åt synd och nöd hemfallna kvinnor samt att söka fostra dem till tjänarinnor eller till annat nyttigt arbete.

Ansökan — tillträde: Alla som vända sig till hemmet med önskan att blifva upprättade mottagas. Ansökningar komma ej sällan från fängelserna. Inga betyg erfordras. I regel ingen afgift, dock brukar främmande kommun i de flesta fall lämna någon ersättning. Plats finnes samtidigt för 20 skyddslingar.

Verksamheten: Hemmets skyddslingar sysselsättas med tvätt, täckstickning, sömnad m. m. samt få biträda med trädgårdens skötsel och i öfrigt med alla inom hemmet förekommande sysslor. Efter så lång tids fostran som i hvarje särskildt fall anses

behöflig anskaffas skyddsling plats som tjänarinna eller annat lämpligt arbete.

Ekonomi: Inkomster 1909 kr. 10,446:95 (däraf arbetsförtjänst kr. 4,855:07, inkomst af trädgården kr. 1,005:50 och från fängervårdsstyrelsen kr. 550:— m. m.). Utgifter 1909 kr. 10,446:95.

Centralföreningens Platsbyrå. (Ansluten till Skyddsvärnet). Expedition. Östermalmsgatan 65. Hvardagar 9—10.30 f. m.

Ledning. Kungl. Fängervårdsstyrelsen. Byråföreståndare: pastor Johannes Uddin.

Ändamål: Att så långt som möjligt taga hand om och anskaffa platser åt frigitna, i främsta rummet sådana, som komma direkt från fängelserna till byrån hänvisade — från hela riket.

Verksamheten. Byråns arbete grundas på månatliga uppgifter från fängelsedirektörerna, upptagande dem, som under föregående månad genom skyddsförening erhållit arbete och dem som under nästföljande månad skola frigitvas och vädja till byråns hjälp.

»Drottningens Skyddshem». (Hem för frigitna kvinnor). Eget hus: Högbergsgatan 39 A. S. t. Söder 270.

Grundadt 1870 af Änkedrottning Sofia. *Ledning:* Beskyddarinna: Änkedrottning Sofia som utser styrelse af 8 personer: prins O. Bernadotte, v. ordf.; häradsb. E. Lagererantz verkst. dir.; frök. E. Almgren, rådgivande ledamot; hofintendent C. Tamm, kassaförv.; pastor Sigurd Westman, sekr. och religionslärare samt 3 öfriga ledamöter.

Föreståndarinna: fru A. Widén. *Ändamål:* Att lämna vård och skydd åt unga kvinnor, som varit straffade och som själfva önska upprättas samt lämna hopp om förbättrad vandel.

Ansökan — tillträde. Ansökan ställes till hemmet och prövas af verkst. direktören, pastorn och föreståndarinnan. I hemmet kan samtidigt vårdas 10 kvinnor. Godvitsord från fängelseföreståndare fordras och prästbevis skall medföras. Före fast intagning pröftid af 4 veckor. Öfverståhållareämberet äger att till hemmet remittera kvinnor, som varnats men ej straffats för brott. De som fört ett sedeslöst leverne mottagas ej. Ingen afgift. Lärotid vanligen ett år.

Ekonomi: Tillgångar vid 1909 års början kr. 106,950:25. Inkomster 1909 kr. 6,338:67 (däraf nettovinst å utfördt arbete kr. 1,256:66). Utgifter 1909 kr. 5,902:20. Tillgångar 31 Dec. 1909 kr. 107,386:72. Fonderadt kapital och donationer kr. 105,900:—.

Allm. anm.: Skyddslingarna erhålla under vistelsen vid hemmet allt fritt och utrustas, då de lämna detsamma med kläder. De flesta erhålla efter slutad lärotid goda platser å landet som tjänarinnor. Med hemmet uppehålla f. d. skyddslingar liflig förbindelse och besparingar insändas ofta till hemmets föreståndarinna för att af henne insättas i bank.

Frälsningsarméns Härbärgen för män, Österlånggatan 47, Köpmangatan 18—20.

Föreståndare: adjutant Erik Andersson, S. t. 13543.

Ändamål: Att bereda billigt nattlogis för män hvilka sakna fast bostad. Afgift 40 å 50 öre, då på morgonen äfven erhålles en mugg te med bröd. Tillsammans 288 logisplatser.

Ekonomi: Inkomster 1909 kr. 32,258:12. Utgifter 1909 kr. 33,094:76.

Frälsningsarméns Kvinnohärbärke och Pensionat, Rensgatan 30 ö. g. 1 tr. S. t. 4093.

Föreståndarinna: adjutant Ingeborg Lagergren.

Ändamål: Härbärgen och Pensionatet äro afsedda för husvilla kvinnor för tillfällig vistelse.

Ansökan — tillträde. Ansökan göres hos föreståndarinnan. I härbärgen finnas 33 bäddar till pris af 25 å 30 öre per natt, då äfven kaffe med bröd erhålles. Under 1909 har lämnats 11,040 nattlogis för äldre och 596 d:o för barn.

I pensionatet finnas 27 bäddar till pris af 50 öre inberäknadt kaffe och bröd på morgonen. Under 1909 har här lämnats 7,874 logis.

Ekonomi: Inkomster 1909 kr. 7,381:61. Utgifter 1909 kr. 7,495:40.

Frälsningsarméns Räddningshem för kvinnor. Hemmet II, eget hus: Grefvaregatan 60. S. t. 7488. Hemmet I, eget hus Ingemarsgatan 9. S. t. 683.

Föreståndarinna för Hemmet II: adjutant Laura Petri.

Föreståndarinna för hemmet I: stabskapten Amanda Åkerström.

Ändamål: Att mottaga prostituerade, från fängelser frigifna samt andra kvinnor, som äro i behof af skydd och fostran.

Ansökan — tillträde, verksamheten. Ansökan, muntlig eller skriftlig, ställes till föreståndarinnan. I regel gifves tillträde endast åt yngre kvinnor (under 30 år) men undantag kan göras. Vistelsen i hemmen beräknas minst 1 år. Undervisning gifves i lämpligt yrke, så att kvinnorna sedermera må kunna försörja sig medels heder-

lig sysselsättning; genom det utförda arbetet beredas hemmen äfven ett afsevärdt ekonomiskt stöd; hvarje hem förväntas nämligen kunna vara i ekonomiskt hänseende »själfbärande».

I hemmet II finnes plats för 26 kvinnor som sysselsättas hufvudsakligen med sömnad, täck- och tricostickning, väfnad m. m.

Ekonomi: Inkomster 1909 kr. 12,136:26 (däraf för utfördt arbete kr. 10,066:76). Utgifter 1909 kr. 10,612:40.

I hemmet I finnes plats för 20 kvinnor som sysselsättas med tvätt och sömnad.

Ekonomi: Inkomster 1909 kr. 10,366:39 (däraf för utfördt arbete kr. 10,309:02). Utgifter 1909 kr. 9,702:94.

Frälsningsarméns Skyddshem för män och »Myrorna», Bondegatan 83. S. t. 13543.

Försäljningslokal: Högbergsgatan 25. S. t. 13665.

Ändamål: Att mottaga från fängelser frigifna eller »afsigkomna» män, som önska börja ett nytt lif, samt att sysselsätta dem med afhämtning, reparation och försäljning af allt slags stycke gods, möbler, kläder och dylikt, som skänkes till »Myrorna».

Ansökan — tillträde. Personlig ansökan göres hos föreståndaren. 10 å 12 män kunna samtidigt mottagas. Afgiftsfritt.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 9,057:85. Utgifter 1909 kr. 9,853:89.

Frälsningsarméns Vedgårdar. I. Valhallavägen. S. t. 6340. R. t. 1437.

Föreståndare: adjutant Aug. Andersson. II, Åsögatan 51. S. t. 3695. R. t. 5884.

Föreståndare: adjutant Erik Eriksson.

Ändamål: Att i samband med försäljning af ved, kol o. d. bereda tillfälligt arbete åt arbetslösa män. Vintertid ersättes i regel utfördt arbete med poletter, gällande för mat, logis o. d. å Fr. arméns institutioner. 1909 utfördes c:a 15,000 dylika arbetssysslor.

Ekonomi: Inkomster 1909 kr. 322,009:63. Utgifter 1909 kr. 310,056:98.

Föreningen »Vaksamhet». Centralbyrå: Tunnelgatan 25. R. t. 6898. S. t. 8211. Expeditionstid: onsd. och fred. 12—2 e. m.

Föreningen utgör ett led i den internationella organisationen för bekämpande af den hvita slafhandeln. Föreningens öfverstyrelse utgör svensk nationalkommitté i den internationella organisationen.

Ledning: Vaksamhets hedersordförande H. K. H. Kronprinsessan. Vaksamhets öfverstyrelse: justitierådet B. O. Bergman, ordf.; fru Anna Höjer, v. ordf.; fröken Clara Wahlström, sekr. och byråförest.;

fröken Anna Falk, kassaförv.; grefvinnan Maria von Rosen; fil. d:r Karl Hildebrand; fröken Gertrud Adelborg; fil. d:r Torvald Höjer; jur. kand. Anton Boalt. Föreningen består dessutom af lokalkretsar, och räknas såsom sådan hvarje sammanslutning af minst 20 medlemmar, som vill verka för föreningens program och antaga dess stadgar. Arbetet utföres förnämligast genom centralbyrån i Stockholm.

Ändamål: 1) Att sprida kännedom om vådorna af kvinnors antagande af platser utomlands, utan i förväg inhämtade nöjaktiga upplysningar om platsernas beskaffenhet, och särskildt om faran för unga kvinnor att därvid direkt, under falska förespeglningar genom annonser, agenter etc. eller indirekt, genom att i främmande land ställas utan tillgångar och utan skydd föras in i ett sedeslöst lif; 2) att i speciella fall söka hindra kvinnors utlockande ur landet, så snart sådan följd, som ofvan angifvits, syn-s hota; 3) att, där så synes lämpligt och möjligt, söka hjälpa hem svenska kvinnor, som utomlands sjunkit i osedlighetens last eller äro i färd med att hemfalla däråt; 4) att söka verka för sådan ändring af nu gällande lagbestämmelser att vid fall af kvinnas bedrägliga utlockande allmän åklagare må kunna ingripa och straff lättare följa än för närvarande, samt; 5) att med upplysningar och vid tillfälle praktiskt ingripande stå de internationella organisationer, som arbeta i samma syfte, till tjänst. Till vaksamhetsuppgift hör äfven att bereda skydd och omvårdnad åt unga resande kvinnor af främmande nationalitet.

Ekonomi: Behållning från 1908 kr. 1,627:45. Inkomster 1909 kr. 3,440:68 däraf årsafg. kr. 1,342:— och gåfvor kr. 2,015:—. Utgifter 1909 kr. 2,407:03. Medlem i föreningen erlägger en årsafgift af lägst kr. 2:— eller en gång för alla kr. 50:—.

Vaksamhets Hem. Mosebacketorg 6. R. t. 13356.

Föreståndarinna: Fröken S. Thyselius.

Ändamål. Att bereda en skyddande, hemtreflig och billig bostad åt unga kvinnor, som befinna sig på genomresa eller uppehålla sig i staden för att söka plats.

Verksamheten. Från midten af dec. 1908 då hemmet öppnades till 31 dec. 1909 har det varit bebodt af 261 gäster, lärarinnor, sjuksköterskor, affärs- och hushållsbiträden m. fl. samt tjänarinnor. Hemmet har dessutom under 1909 besökts af 16 utländskor representerande 7 olika nationer. Afgiften är kr. 1 å 2 per natt. Plats kan samtidigt beredas 10 å 12 resande.

Ekonomi. Inkomster 1908—1909 kr.

9,310:45. Utgifter kr. 7,526:09. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 1,784:36. Dessutom inventarier till ett värde af kr. 2,792:18.

Hemmet Fristad. Bromsten. S. t. Bromsten 30. R. t. Sundbyberg 13.

Ledning: Hemmet står under Diakonissanstaltens öfverinseende med egen styrelse, i hvilken anstaltens föreståndare och husmoder äro själfskrifna ledamöter.

Styrelse: hofpredikant C. J. Norrby, diakonissanstaltens föreståndare, ordf.; fru A. Cervin, v. ordf. och kassaförv.; fru A. Höjer sek.; syster Louise Heimbürger, diakonissanstaltens husmoder; fröken L. Stierncrona; intendent W. Sondén; grefvinnan B. Wachtmeister. Föreståndarinna: diakonissan Hanna Geijer.

Ändamål. Att mottaga och till dugliga samhällsmedlemmar fostra unga s. k. fallna kvinnor.

Ansökan — tillträde — verksamheten. Ansökan är ej erforderlig, den som själf önskar blifva upprättad bör anmäla sig hos hemmets föreståndarinna. Skyddsling intages först för en kortare profittid å det invid räddningshemmet belägna mottagningshemmet och öfverflyttas därefter till det egentliga hemmet där utbildningen, som omfattar alla husliga sysslor jämte sömnad, väfning m. m., i allmänhet varar tre år. Efter denna tid anses skyddsling vanligen böra gå ut i tjänst. Sambandet med hemmet uppehåles genom brevväxling, besök o. s. v. I hemmet mottagas ej gärna kvinnor öfver 25 års ålder, men kunna undantag göras. Plats finnes i mottagningshemmet för 7 och i räddningshemmet för 35 skyddslingar.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 37,949:52 (däraf från Stockholms fattigvårdsnämnd kr. 3,500:—; fångvårdsstyrelsen kr. 850:—; gåfvor och årsafgifter kr. 26,913:83 m. m.). Utgifter 1909 kr. 28,287:11. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 301,151:06 (däraf fru A. Cervins gåfvofond kr. 280,000:— använd till inköp af stiftelsen tillhörande områden, byggnaders uppförande m. m.).

Hvita Bandets Uppagningshem. Uppsalagatan 12, S. t. Vasa 888. R. t. 13343.

Ledning: Styrelse: frök. Anna Roos, ordf.; fru Thekla Julinder, v. ordf.; fru Agnes Ingelman, inspektris; frök. Maria Schröder, kassaförv. samt 6 öfriga ledamöter.

Föreståndarinna: fru Anna Hansson.

Ändamål. Att för kvinnor, hvilka söka arbete och arbetsförtjänst, bereda en tillfällig bostad medan man söker ordna för deras framtid.

Ansökan — tillträde. Hemmet står i

förbindelse med straffanstalten i Norrköping och räddningshemmen från hvilka skyddslingar emellanåt rekommenderas till mottagande — oftast komma de likväl själfmant och emottagas utan betyg eller handlingar så långt utrymmet medgifver. De få kvarstanna medan de själfva söka sig, eller hemmets föreståndarinna skaffar dem arbete; — i allmänhet några veckor. Sjatta kvinnor kunna samtidigt mottagas. Sedan hemmet öppnades 1 okt. 1908 har omkring 100 kvinnor där åtnjutit skydd och vård; däraf under 1909 63 kvinnor samt dessutom 9 barn.

Ekonomi. Behållning från 1908 kr. 1,341:78. Inkomster 1909 kr. 2,419:60 (däraf från fängvårdsstyrelsen kr. 600:—). Utgifter 1909 kr. 2,928:93. Behållning till 1910 kr. 832:45. Hemmet äger inga fonder och intet kapital.

Kvinnliga Småbrukskolonien Emmaus, Norrtälje. R. t. Norrtälje 204.

Ledning. Äges och förestås af fröken Maria Winqvist.

Ändamål. Att räcka en skyddande och upprättande hand åt unga kvinnor, som äro i behof däraf, samt att så vidt möjligt dugliggöra dem för det praktiska livet, vare sig deras uppgift blir tjänarinnans, den fristående arbeterskans eller husmoderns, och att söka dana dem till kristna karakterer.

Ansökan — tillträde. Unga flickor i åltern 15—25 år mottagas efter egen muntligen eller skriftligen uttalad önskan till ägarinnan. Någon tid för vistelsen å Emmaus är ej fastställd.

Verksamheten bedrivs under form af en landtushållningsskola med arbete inom och utomhus såsom i ett vanligt småbruk. Tyngdpunkten är förlagd till husdjurskötsel, som visat sig ha en särskild fostrande betydelse för de unga. Plats finnes för 8 elever.

Nattasylen för kvinnor. Artillerigatan. 11. S. t. Ö. 4604. R. t. 7056.

Ledning. Styrelse: kapt. J. Lagercrantz, ordf. och verkställande direktör; konsulinnan M. Ekman; komminister P. J. Carlsson; professor F. Schulthess samt folkskolelärarinnorna E. C. Gustafsson och E. Spak.

Föreståndarinna: fröken Emma Isaksson.

Ändamål. Att erbjuda natthärbärge åt nödständiga kvinnor, som vilja ärligt försörja sig, men sakna hem.

Ansökan — tillträde. Från 1 sept. till 1 juni mottagas hvarje afton 20 högst 26 kvinnor och barn. Inga betyg erfordras men noggranna anteckningar föras om dem som härbärgerats. I regel erhåller samma

person härbärge endast 3 nätter å rad — men undantag göras ofta härifrån. Afgift 25 öre per natt för dem, som kunna betala. Aftonmåltid och frukost erhållas afven. Under 1909 lämnades 2,714 härbärgen åt 397 kvinnor och barn. Af dessa bereddes 193 plats eller arbete — bostäder skaffades åt 40 — till hemorten återsändes 10.

Ekonomi. Behållning från 1908 kr. 1,885:51. Inkomster 1909 kr. 2,832:20 (däraf från fattigvårdsnämnden kr. 500:—, gåfvor och årsavgifter kr. 1,713:— ersättning för härbärge kr. 619:20). Utgifter 1909 kr. 3,302:76. Behållning till 1910 kr. 1,414:95. Fonderadt kapital kr. 10,000.

Skyddsvärnet, Svenska Fattigvårdsförbundets afdelning för räddningsarbete. Exped. G:la Kungsholmsbrog. 32. R. t. 6263. S. t. 10918. Exped.-tid 10 fm.—5 em.

Ledning. En styrelse bestående af: landshöfding J. Widén, ordf.; borgmästare J. Pettersson, v. ordf.; fängelsepastor K. Ernberg, sekr. o. skattm. samt 7 öfriga ledamöter.

Verkställande utskottets medlemmar: borgmästare J. Pettersson, ordf.; byråchefen N. Sändell; redaktör G. H. von Kock; fängelsepastor K. Ernberg.

Ändamål. Att verka för främjande af det allmänna och enskilda räddningsarbetet bland frigifna fångar, villkorligt dömda, lösdrivare, alkoholister, prostituerade och i liknande afseende hjälpbehöfvande.

Ansökan — tillträde. Till Skyddsvärnet ha anslutit sig, under det halfår den varit i verksamhet, samtliga fängvårdsföreningar och andra föreningar, tillsammans 31, jämte 460 ombud. Afgiften för medlemskap är för föreningar och enskilda kr. 3.

Verksamheten. Till främjande af sin uppgift vill Skyddsvärnet: 1) söka åstadkomma ett verksamt samarbete mellan offentliga och enskilda företag, som deltaga i nämnda räddningsarbete; 2) medelst upplysningsarbete under olika former arbeta för samma ändamål; 3) dels själfständigt och dels i samverkan med andra sammanslutningar med likartadt syfte, samt intresserade enskilda, söka till förebyggande och bekämpande af brottslighet och last, bereda arbete åt och annorledes hjälpa här omnämnda hjälpbehöfvande, samt i erforderliga fall verka för lämplig tillsyn och öfvervakning. I Stockholm har upprättats en byrå för ifrågavarande upplysningsarbete med platsförmedling m. m. Denna förestås af ingenjör E. Magni och är förlagd till ofvannämnda lokal, fröret nykterhetsvännernas platsförmedlingsbyrå, nu öfvertagen af Skyddsvärnet. Platsbyrån söker skaffa platser inom alla yrken och fack.

De, som möjligen kunna, erlægga vid erhållande af plats, en låg afgift.

Under tiden 1 okt. 1910—1 mars 1911 anskaffades arbete och platser åt 81 frigifna.

Ekonomi. Inkomster 1 okt. 1910—20 mars 1911 kr. 4,663:75. Utgifter under samma tid kr. 2,808:13.

Stiftelsen Hem för de elända. Eget hus. Krukmakareg. 34 o. 36. R. t. 7084. S. t. 3099.

Ledning. Styrelse: Herrar A. Ohlsson, ordf.; V. Nordensson, kassaförv. och sekr.; P. Sundahl, samt A. Pettersson.

Föreståndare: Herr Colby.

Ändamål. Att taga kristlig vård om och söka bereda arbetsförtjänst åt från fängelset frigifna eller eljest afsigkomna nödställda manspersoner, på det att de därigenom må, om möjligt, räddas från andlig och lekamlig undergång och återgifvas åt samhället såsom förbättrade och arbetsamma människor.

Ansökan — tillträde. Till hemmet remitteras frigifna värlösa från rikets straffanstalter samt från platsanskaffningsbyråer för frigifna i Stockholm.

Verksamheten. Hemmets skyddslingar sysselsätts med sågning och huggning af ved för hand och erhålla därfor en dagaflöning af kr. 1—2:—.

Å hemmet kunna samtidigt mottagas 36 personer. Genom hemmets förmedling anskaffas platser till de omhändertagna skyddslingarna. Å hemmet finnes till försäljning sågad och klufven ved samt kol och koks, äfvensom vedpoletter till utdelning bland de fattiga.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 186,452:57. Inkomster 1909 kr. 60,374:50 (däraf från Kungl. Fångvårdsstyrelsen kr. 1,900:—, Gåfva genom testamente kr. 17,008:27 och å vedaffären kr. 38,492:58). Utgifter 1909 kr. 41,383:49 (däraf arbetslöner kr. 21,248:01). Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 205,443:58 (däraf fastighets- och donationsfonden kr. 101,583:27.)

Stockholms Arbetarehem och härbärge, St. Glasbruksgatan 25. R. t. Söder 300.

Ledning. Innehafves af Herr J. Berggren. Kontor Högbergsg. 27. C. R. t. 10970. S. t. 30970.

Ändamål. Att bereda nattlogi åt husvilliga män.

Antal platser. Inom härbärgets finnes plats för 347 män och är afgiften 35 å 45 öre per natt.

Ungkarlshotellet, Köpmangatan 15. R. t. Staden 70.

Ledning: Aktiebolag. Föreståndare Herr J. Berggren.

Ändamål. Att bereda nattlogi åt husvilliga män.

Antal platser — afgifter. Inom härbärgets finnes 279 platser och är afgiften 40 å 50 öre per natt.

Badstuvad kan där erhållas för 25 öre.

Ungkarlshotellet, Myntgatan 1 a. R. t. Staden 80.

Ledning, ändamål. Se ofvan.

Antal platser — afgifter. Inom härbärgets finnes 48 platser och är afgiften 60—75 öre till 1 kr. per natt.

Kupongböcker till samtliga härbärgen erhålles hos föreståndaren.

Stockholms Skyddsförening för frigifna, ansluten till »Skyddsvärnet».

Ledning. Styrelse: Hofrättsrådet G. W. Hörstadius, ordf.; Fängelsepastorn C. A. R. Carlman, v. ordf.; Grosshand. Aug. Carlsson, kassaförv.; Fängelsepredikanten K. H. Ernberg, sekr.; Grossh. G. Wennerström; f. Fångelsedirektör Fr. Liljenroth, Fångelsedirektör C. G. Reutersvärd; Kapten A. Pahlman; f. Stadsingenjör G. Hultqvist; Fru Anna Carlman.

Ändamål. Att åt ur fängelse frigifna företrädesvis blott en gång straffade personer, hvilka under fängelsetiden ingifvit hopp om framtida välförhållande, anskaffa lämpliga arbetsanställningar, samt lämna stöd och hjälp både i moraliskt och ekonomiskt hänseende för att sålunda sätta dem i tillfälle att genom redlig sträfvan åter inträda i samhället såsom nyttiga, laglydiga medlemmar och undgå anledning till återfall i brott. Tillika vill föreningen söka motarbeta och mildra den allmänna fördomen och oviljan hos arbetsgivare att i arbete använda och hos arbetsklassen att arbeta tillsammans med förut straffad person.

Verksamheten. Föreningen lämnar understöd i olika former åt frigifna personer. Under år 1909 har understöd lämnats åt 38 frigifna, af hvilka 18 förhjälpes till arbete.

Ekonomi: Behållning från 1908 kr. 10,179:48. Inkomster 1909 kr. 2,022:15. Utgifter 1909 kr. 2,055:77 (däraf understöd åt frigifna kr. 1,233:25). Behållning till 1910 kr. 12,201:63 (däraf grundfundsmedel kr. 10,057:—).

Stockholms Stadsmissions Arbetshem, Kungsholmsgatan 54—56. S. t. 8496. R. t. 4305.

Ledning. Kommitterade: Kyrkoherde V. Montell, ordf.; Grossh. G. M. Björnström,

skattm.; Ing. K. G. Magnusson; Folkskolälärare A. Sjöholm; Pastor Sam Thysell.

Föreståndare: Herr Eggert Hökerberg.

Föreståndarinna: Fru J. Hökerberg.

Ansökan — *tillträde*. Muntlig eller skriftlig ansökan ställes till arbetshemmets föreståndare.

Företräde gifves frigifna fångar. Jämte viss kontant aflöning erhålles å hemmet kost, logis och kläder. Hemmet mottager äfven i mån af arbetstillgång arbetslösa, som bo utom hemmet. De kunna, om de så önska, erhålla kost å hemmet. Högst 20 män kunna samtidigt mottagas som pensionärer, å hemmet.

Ekonomi. Tillgångar öfver skulderna 1 jan. 1909 kr. 94,356:43. Inkomster 1909 kr. 23,081:07 (däraf inkomst å vedaffären kr. 17,260:28, från fattigvårdsnämnden kr. 1,500:— och från fångvårdsstyrelsen kr. 1,100:—). Utgifter 1909 kr. 14,506:82. Tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 102,930:68.

Svartsjö Understödsförening. Svartsjö. S. t. Tappström 6.

Ledning. Styrelse: Direktör G. Reuter-crona, ordf.; Löjtnant C. J. E. Güllich, v. ordf.; Kamrer G. Bladini, kassaförv.; Pastor E. Wijkmark, sekr.; Doktor F. Berglund; Läraren D. Engberg.

Ändamål. Att för från tvångsarbetsanstalten å Svartsjö frigifna fångar, hvilka givit hopp om förbättrad vandel, samt äro i behof af hjälp, söka bereda utväg till försörjning medelst tjänst eller arbete, eller öck att, såvidt tillgångarna medgifva, genom tillfälligt penningunderstöd för dem underlätta återgången till nyttig verksamhet.

Verksamheten. Understöd i form af anskaffande af verktyg och materialier, kläder, hyreshjälp m. m. har under 1909 lämnats åt 34 personer. Från Föreningens början har understöd beredts åt 279 personer.

Ekonomi. Behållning från 1908 kr. 2,643:80. Inkomster 1909 kr. 613:82. Utgifter 1909 kr. 463:13. Behållning till 1910 kr. 2,794:49 däraf grundfonden kr. 2,629:32.

Ledamot af föreningen är en hvar, som till densamma i årsafgift erlagger minst

kr. 1:20 eller på en gång inbetalar kr. 10:—.

Sällskapet för Kristlig Social Nykterhetsverksamhet, Nyodlarekolonien vid Floda, Vemdalen. Exped. i Stockholm, Bryggaregatan 5. S. t. och R. t. 124 26.

Ledning. Styrelse: Slottspastor Aug. Wirén, Malmö, ordf.; Komminister G. Almesjö, Hedesunda, kassör och v. ordf.; Komminister Eric E:son Hammar, Vemdalen, arbetsledare och sekreterare; Komminister A. Zellner, Hamrånge, Bergby; Handl. J. Lindström, Valling. 31, Stockholm.

Ändamål. Att omhändertaga genom dryckenskap skadade personer. I första hand mottagas från fängelser och tvångsarbetsanstalter på grund af godt uppförande villkorligt frigifna fångar, samt dessutom på bestämd tid lösdrivare, som själfva göra framställning därom. Så snart dessa kolonister anses äga erforderlig utbildning och öfriga kvalifikationer, upplåter sällskapet i mån af tillgångar till dem kolonat på de villkor, som man med stöd af vunnen erfarenhet kan pröva skäligt, eller söker på annat sätt bereda dem goda och för dem lämpliga platser på landsbygden.

Ansökan — *tillträde*. Ansökan göres till pastor E. E:son Hammar, Vemdalen, eller till S. K. S. N:s expedition i Stockholm, hvarest upplysningar lämnas och blanketter tillhandahållas, som af sökande ifyllas.

För att kunna antagas som kolonist skall sökande förete godkändt läkarebetyg (enl. fastställt formulär) och genom kontrakt förbinda sig till minst 1 års vistelse vid kolonien. För kolonist skall erläggas en afgift af kr. 250 å 280 per år.

Ekonomi. Sällskapet disponerar intet kapital, utan verksamheten uppehålles hufvudsakligen genom frivilliga gåfvor och kollekt, samt försäljning af s. k. provinsblommor och provinsvykort m. m.

Allm. anm. År 1908 erbjödo sig några Uppsalastuderenter, att mot fritt vivre, under sommaren arbeta vid Floda. Deras hjälp blef af stor betydelse. De uppbyggde en stuga, bröto väg, högg och iordningställd 15 hässjestolpar och öfver 100 roor, togo upp torf, rensade bäckmyningar o. s. v.

Öfversikt öfver Grupp IV d.

Grupp IV d. Elev- och arbeterskehem samt billiga bostäder och egna hem.

omfattar 14 hem af olika slag, 14 bostadsföretag och 5 egnahemsföreningar, nämligen:		
Diakonissanstaltens Hospits med 12 gästrum, pr dygn kr 4: —, hel inackordering		
	Med plats för	
Elevhemmet	10 elever; pr mån. kr. 35: —, hel inackord.	
Frälsningsarméns Tjänarinnehem	53 kvinnor; 35 å 55 öre pr natt.	
Föreningen Hem för arbeterskor	109 arbeterskor; pr mån. kr. 7: 50—14: —	för rum.
Föreningen Stockholms Läringshem	62 lärlingar; inackord.-avgift pr vecka 8 kr.	
Fröken E. Heckschers hem för arbeterskor	11 arbeterskor; inackord.-avgift (ej middag)	pr vecka 8 å 10 kr.
K. F. U. K:s inackorderingshem för		
arbeterskor	5	> för rum pr mån. kr. 8: —
		å 10: —.
K. F. U. K:s Mariafilials inackorderings-		
hem för arbeterskor	8	> för rum pr mån. 8 kr.
K. F. U. K:s Sommarhem »Edensborg».		
K. F. U. M:s Sommarhem »Margretelund».		
Stadsmissionens inackorderingshem för		
arbetare	10 arbetare; afgift pr mån. kr. 12: —	
Stockholms Internationella lärarinnehem	20 lärarinnor; inackord.-avgift pr mån. kr.	55: — å 80: —.
Sthlms Kristliga Ynglingaförenings hem	35 personer; för rum pr natt kr. 0: 75	till 2: —.
Stockholms Sjömanshem	150 personer; för rum pr natt kr. 0: 50	till 1: —.
1878 års Stiftelse	med 36 lägenheter; pr mån. 10 kr.	
Aktiebolaget Billiga Bostäder	> 100	> > 9 å 10 kr.
Aktiebolaget Stockholms Arbetarehem	> 337	> > år 60 å 525 kr.
Arbetarebostadsfonden till minne af		
9 febr. 1853	> 167	> > 150 å 375 kr.
Bostadshuset Dalagatan 35	> 135	> > mån. 10 å 17 kr.
Bostadsaktiebolaget Vanadislund	> 120	> > år 128 å 516 kr.
Byggnadsaktiebolaget S:t Erik	>	> från 125 kr. pr år.
Föreningen för tillfälliga bostäder	> 34	> > pr mån. 10 kr.
Högalidshyddan	> 18	> > 6 å 10 kr.
Lutherska Missionsföreningens bo-		
stadshus: Bergbohmska Stiftelsen	> 20	> > år 50 å 325 kr.
Nationalföreningens mot tuberkulos		
bostadshus för lungsjuktiga arbe-		
tare med friska barn	> 12	> > 90 å 170 kr.
Stiftelsen Wilhelm Govenii minne	> 176	> > 115 å 345 kr.
Aktiebolaget »Hem på landet», Enskede Villastad.		
Föreningen Egen koja.		

Föreningen Statslån för Egna Hem.
Kristna Egna Hems-Föreningen.

Ekonomiska uppgifter hafva erhållits angående 18 institutioner och utgöra sammanlagda: inkomster kr. 687,601:79, utgifter kr. 489,756:20 och tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 4,462,557:13. Donationer och fonderadt kapital hafva angifvits för 13 och utgöra tillsammans kr. 1,003,708:18. Kommunalt anslag innehades endast af en af dessa institutioner med kr. 2,000:—.

Diakonissanstaltens Hospits. Ersta-gatan. S. t. 312 26. R. t. 96 80.

Ledning. Se Svenska Diakoniss-Sällskapet, grupp I a.

Åndamål. Att, särskildt med tanke på Diakonissanstaltens vänner, mottaga gäster, som under kortare tid uppehålla sig i Stockholm.

Verksamheten. Hospitset har 12 gäst-rum. Priset för hel inackordering är högst kr. 4:— pr dygn.

Elevhemmet, Sturegatan 60. S. t. 180 52.

Ledning. Styrelse: fröken H. Djurberg, ordf.; fru H. Andersson, v. ordf.; fröken Anna Berg, skattm.; frök. A. Kruse, sekr.; fru A. Pallin; fru M. Rystedt; fru S. Whitlock; fröken Ellen Whitlock.

Föreståndarinna: fru Lönnerberg.

Åndamål. Att så långt tillgångarna med-gifva, i inackordering för billigt pris mot-taga unga kvinnor, som för idkande af studier eller utbildning i någon förvärfsgren, behöfva uppehålla sig i Stockholm.

Ansökan — tillträde. Den, som önskar blifva inackorderad i hemmet, har att till styrelsen insända egenhändigt skriven ansökan, åtföljd af präst- och läkarebetyg, samt skolbetyg och andra betyg, där sådana finnas. Upplysningar böra äfven lämnas angående föräldrarna och deras lefnads-ställning, antalet syskon, deras ålder och sysselsättning, samt hvilken lärokurs som aises. Till ansökan bör fogas intyg af trenne trovärdiga personer, huruvida kost-naden för lärokurs och inackordering skall bestridas af befintliga eller lånade medel. Ansökningshandlingarna böra vara inlämnade före den 15 april. Inackordering be-viljas för ett läsår i sänder. Hel inackor-deringsafgift kr. 35:— pr mån. Plats fin-nes samtidigt för 10 elever.

Ekonomi. Behållning från 1908 kr. 16,919:87. Inkomster 1909 kr. 11,935:88. Utgifter 1909 kr. 7,103:82. Behållning till 1910 kr. 21,751:93, däraf fonderadt kapi-tal kr. 13,800:85.

Frälsningsarméns Tjänarinnehem och Platsanskaffningsbyrå, Olofsgatan 6. S. t. 47 24.

Föreståndarinna: Adjutant Hilda Lind-ström.

Åndamål. Att bereda godt, billigt skydd åt tjänarinnor vid tider för platsombyten, särskildt åt nykomna från landsorten samt att förmedla platser åt desamma.

Verksamheten. Hemmet har 18 st. bäd-dar å 35 öre, 18 st. d:o å 40 öre och 17 st. d:o å 55 öre; för samtliga ingår kaffe med bröd på morgonen i priset.

1909 lämnades 17,094 nattlogis, anskaf-fades platser åt 106 tjänarinnor samt 1,799 hjälphus.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 7,098:10. Utgifter 1909 kr. 7,335:33.

Föreningen Hem för arbeterskor.

Ledning. Styrelse: friherrinnan E. Tamm, ordf.; fröken G. Meyerson, sekr.; fru A. Lamberg, kassaförv.; fru W. Ros-sander; fru E. Waldenström; sidenväfver-skan fru Th. Kalm; sömmerskan fröken J. Henriksson.

Åndamål. Att genom bildandet och underhållandet af hem för arbeterskor mot-verka det fördärliga »inneboendesystemet» samt därjämte gifva arbeterskor tillfälle att under lediga kvällar vistas i en hemtref-lig lokal, där såväl undervisning som för-ströelse kan beredas dem.

Ansökan — tillträde. Företräde till de lediga platserna i hemmen hafva arbeterskor med låg arbetsförtjänst och som ej uppnått 40 års ålder.

Verksamheten. Föreningen äger tre hem: *Kungsholmsgatan 26* med plats för 36 hy-resgäster; *Katarina Bangata 33 B* med plats för 31 hyresgäster; *Vikingagatan 7 B* med plats för 42 hyresgäster.

I hemmen vid Kungsholms- och Vikinga-gatorna finnas tillsammans 7 enskilda rum, som kosta kr. 11—14:— pr månad. I rum för två personer betalas i förhållande till rummens storlek och läge ett månads-pris af kr. 7:50, 8:—, 8:50, 10:— eller 10:50. I rum för tre är priset kr. 7:50, 8:—, 8:50 eller 9:— pr månad. I hyres-priset ingår rätt att begagna kök samt för hvarje hyresgäst ett med läs försedt mat-skåp, full möblering, värme, lakan och handdukar, men ej lyse i sofrummen. Ett samlingsrum finnes till hvarje hem, som är

tillgängligt för samtliga hyresgäster. Hvarannan vecka anordnas i hemmen aftonsamkväm, då hyresgästerna underhållas med något lärorikt föredrag med sång och musik m. m. d. Äfven anordnas undervisningskurser i handarbeten och välskrifning m. m. Hemmens hyresgäster ha hittills erhållit fri läkarvård samt ur föreningens sjukhjälpfond fri medicin.

Under sommaren beredas såväl hyresgästerna som utom hemmet boende arbeterskor tillfälle att under eventuell ledighet inackordera sig i ett sommarhem, som af fröken Meyerson för ändamålet inrättats. Priset för hel inackordering kr. 6 i veckan.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 8,707:24 (däraf bidrag af Stockholms stadsfullmäktige kr. 2,000:—). Utgifter 1909 kr. 8,699:16. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 38,337:69 (däraf donationer och fonderadt kapital kr. 13,350:—).

Arsafgift för medlem af föreningen kr. 2:— eller en gång för alla kr. 30:—.

Föreningen Stockholms Läringshem.

Eget hus, Tegnérgatan 38. S. t. 241 28.

Ledning. En styrelse, hvilken består af minst 7, högst 9 personer, af hvilka Föreningen Stockholms Läringshem och Stockholms Stads Handtverksförening utse 3 hvardera. Ledamöter: herrar Aug. Lindmark, ordf.; I. L. Eklund, kassör; J. F. Nyström, sekr.; C. H. Cederlund, S. A. Kinnvall, H. van Rijsvijk, Föreståndare; f. d. fanjunkaren A. J. Svensson, Husmoder; fru Svensson.

Ändamål. Att bereda värnlösa, obemedlade lärningar i handtverksyrkena bostad och omvårdnad under läroåren, skydda dem från utelivets frestelser och att så långt möjligt är gifva hemmet prögel af privat hem.

Ansökan — tillträde. Ansökan skall vara skriftlig och undertecknad af sökandens föräldrar eller målsmän, samt åtföljas af: 1) prästbetyg, 2) intyg från vederbörande lärare äfvensom från arbetsgifvare, därest sökanden redan varit hos sådan anställd, om sökandens uppförande och flit, 3) intyg af läkare att sökanden ej är behäftad med smittosam sjukdom, 4) skriftlig förbindelse från sökandens föräldrar, arbetsgifvare eller annan af föreningens styrande godkänd person, att ansvara för ordentligt erläggande af inackorderingsafgiften, som är kr. 8:— pr vecka. Nedsättning kan i ömmande fall beviljas. Alder i regel under 18 år. Tiden för lärings kvarstannande i hemmet prövas i hvarje särskildt fall af föreningens styrelse.

Hemmet förfogar öfver 62 platser för lärningar. Högsta antalet samtida inackorderingar har varit 47.

Ekonomi. Tillgångar öfver skulderna jan. 1909 kr. 149,861:46. Inkomster 1909 kr. 18,911:12. Utgifter 1909 kr. 38,988:28. Tillgångar 31 dec. 1909: Kapitalkonto och J. E. Eklunds beklädnadsfond kr. 127,784:40. Å inventarie- och inredningskonto öfverförda kr. 2,577:95 och kr. 18,010:—.

Fröken Ella Hecksehers hem för arbeterskor, Sköldgatan 26. S. t. Söder 3353.

Föreståndarinna: fru Öfverlund.
Ändamål. Att bereda hemtreflig, god och på samma gång billig bostad åt tuberkulösa arbeterskor.

Ansökan — tillträde. Skriftlig eller muntlig förfrågan ställes till fröken Hecksher, hvarefter den sökande, innan hon kan vinna tillträde, måste undergå läkareundersökning af hemmets läkare, doktor A. von Rosen.

Plats finnes för 11 arbeterskor. För enskildt rum betalas kr. 10:— pr vecka och för deladt kr. 8:—; värme, ljus och sänglinne, samt gröt och mjölk på morgonen äro då inberäknade.

K. F. U. K:s inackorderingshem för arbeterskor, Bergsgatan 39. S. t. Kungsholmen 2680.

Ledning. Kommitté för Kungsholmens filialen: fröken Sophie Ulfsparré, ordf.; fröken Anna Roos, v. ordf.; fröken Anna Nygren, kassaförv.; fröken Elin Sandahl, sekr.

Husmoder: fröken Skuldfrid Thyselius.
Ändamål. Att bereda inackordering jämte middagsspisning för unga arbetande kvinnor, anställda uti industriens tjänst i Kungsholmen.

Ansökan — tillträde. Sökande, som önskar hel-inackordering, måste uppgifva referenser från trovärdiga personer eller arbetsgifvare. Afgiften för deladt rum är kr. 10:— i mån.; om tre dela rum kr. 8:— i mån. Hel inackordering i maten kostar kr. 5:50 pr vecka. För middagsmåltid betalas 40 öre; för frukost 20 öre och för kväll 20 öre.

Hemmet, som öppnades 1 april 1911, kan till en början endast mottaga 5 hel-inackorderingar.

K. F. U. K:s Maria filials inackorderingshem, Hornsgatan 188. S. t. 30410.

Ledning. Se K. F. U. K., grupp X c.
Husmoder: fröken A. Forsell.

Ändamål. Att bereda helinackordering för unga arbetande kvinnor samt middagsspisning för ett 30-tal utom hemmet boende arbeterskor.

Ansökan — tillträde. Sökande, som önskar erhålla inackordering, skall uppgifva re-

ferenser från trovärdiga personer eller arbetsgivare. Plats finnes för 8 pensionärer. Afgift för deladt rum kr. 8: — pr mån. och för hel inackordering i maten kr. 5: 25 pr vecka. För endast middag betalas 40 öre.

K. F. U. K:s Sommarhem "Edensborg", Lidingön. S. t. Skärsåtra 4.

Ledning och *ekonomi*, se denna förening, grupp X c.

Andamål. Att bereda såväl föreningens egna medlemmar som utomsfående hvila och förströelse.

K. F. U. M:s Sommarhem Margrete-land, Bromma. S. t. Tranebergsbro 15.

Ledning och *ekonomi*, se denna förening, grupp X c.

Andamål. Att bereda hvila och förströelse åt föreningens medlemmar.

Stadsmissionens inackorderingshem för arbetare, Mosebacketorg 4. S. t. Söder 3747. R. t. 403.

Ledning, se Kommittéerade för Stadsmissionens kafé, grupp IV e.

Husfader för hemmet: Stadsmissionär P. Wanngård.

Andamål — tillträde. Hemmet afser att gifva god och billig bostad åt arbetare — med företräde för unge män, som önska komma undan dåliga kamraters inflytelser, och känna sig behöfva skydd och stöd för sina goda föresatser. Högst 10 arbetare kunna samtidigt mottagas. Afgiften är 50 öre pr natt eller kr. 12 pr månad, dock utstänges ingen värdig behöfvande. Med hemmet är förbundet plats- och bostadsförmedling.

Ekonomi. Hemmet öppnades i slutet af 1910 med en grundplåt af kr. 5,000: — och är i öfrigt beroende af tillfälliga gåfvor och afgifter.

Stockholms Internationella Lärarinnehem, Tunnelgatan 19 b. S. t. 21466.

Ledning. Styrelse: fru E. Frestadius, ordf.; fröken C. Wahrolin, v. ordf.; fröken M. Aspman, skattm.; fröken A. Ulrich, sek.; fröken H. Djurberg; fru E. Flack; fröknarna T. Geijer, A. Kruse och J. Lindblad; fru S. Sachs; fru A. Thiel; doktor K. Widerström.

Föreståndarinna: fröken H. Stecksén.

Andamål. Att i inackordering till billigt pris, för längre eller kortare tid mottaga bildade kvinnor af svensk eller utländsk nationalitet, hvilka ägna sig åt undervisning eller uppfostran. I hemmet må äfven kunna mottagas kvinnor, som för studier eller för utbildning i någon förvärfsgren uppehålla sig i hufvudstaden.

Ansökan — tillträde. Ansökan ställes till föreståndarinnan, och bör vara försedd med rekommendation af tillförlitlig person, samt intyg om sökandens speciella verksamhet. Sökande, som längre tid önskar vistas i hemmet, bifoge dessutom prästbetyg. 20 platser finnas. Inackorderingsafgifterna erläggas förskottsvis. Delade rum betinga i förhållande till rummens storlek från kr. 55: — till 65: — pr månad. Enskilda kr 80: —. Dessutom erlägges kr. 2: — i mån. för sänglinne.

Under sommarmånaderna uthyres rum utan kost. Enskilda kr. 1: 75 pr dag; delade kr. 1: — å 1:50.

Ekonomi: Behållning från 1908 kr. 39,763:18. Inkomster 1909 kr. 14,577:04 (däraf inack. afg. kr. 12,660:63). Utgifter kr. 14,424:73. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 39,915:49. Pensions- och understödsfonden kronor 3,700:—.

Medlemsavgift kr. 1—3 eller en gång för alla kr. 25:—.

Stockholms Kristliga Ynglingaföreningens Hem för resande, Bryggaregatan 10. S. t. 115 00. R. t. 5426.

Ledning, ändamål och ekonomi se denna förening, grupp X c.

Verksamheten. Plats finnes samtidigt för omkring 35 personer; afgift från kr. 0: 75 till kr. 2:— per natt. Under 1909 har hemmet besökts af 8,671 betalande gäster och 1,050 som fått bo afgiftsfritt.

Stockholms Sjömanshem. Eget hus, Peder Myndes backe 1—3. S. t. 3907. R. t. 1092.

Ledning. H. M:t Konung Gustaf V, sjömanshemmets höge beskyddare, samt en styrelse, bestående af sju personer, däraf H. M:t Konungen förordnar ordförande och tre ledamöter, samt Stockholms Sjömansmissionsförening utser tre öfriga ledamöter. Styrelsens medlemmar: öfverhögsmästare V. Ankarcrone, ordf.; vice amiral A. A. L. Palander af Vega, v. ordf.; sjökaptenerna G. Hj. Holmström, sek.; Hugo Engelbrekt, kassaförv.; J. Ramberg; fabriksör P. A. Sjögren.

Föreståndare: kapten Hugo Engelbrekt.

Andamål. Att mot billig afgift, åt sjömän af alla nationer bereda sund bostad och kost under deras vistelse i Stockholm; att till vård och förvaltning mottaga deras besparade medel och göra dem räntebärande eller efter anvisning till sjömäns anhöriga eller andra vederbörande öfversända sådana medel; att mot afgift, som af styrelsen bestämmes, till försörjning mottaga behöfvande ålderstigna sjömän eller sådana, som på grund af minskad arbetsförmåga äro ur stånd att försörja sig själftva.

Ansökan — tillträde. Tillträde till hemmet äger en hvar sjöman, som åtnjuter medborgerligt förtroende och som är fri från smittosam eller för omgifningen störande sjukdom, såsom t. ex. fallandesot, sinnesförvirring o. dyl.

Verksamheten. Å hemmet kunna samtidigt mottagas 150 pensionärer; afgift per natt kr. 0:50—1, (i ömmande fall lämnas kost och logi gratis) å asylens kunna samtidigt mottagas 12 personer. Understöd såväl kontant som in natura utdelas å vissa högtidsdagar till behöfvande ålderstigna sjömän, sjömansänkor och barn af sjömansfamiljer i Stockholm. Böcker, tidningar och skrifmaterial tillhandahållas alla besökande sjömän gratis. Under hösten hållas tefester med föredrag, sång och musik hvarje fredag; julen firas med fester och julklappar; populära föreläsningar m. m. anordnas dessutom under mån. jan.—april. Under 1909 ha å hemmet bott 6,255 sjömän, däraf 5,418 svenskar, och lämnats 48,026 nattlogis.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 47,092:18 (däraf för logis och kost kr. 44,407:18 samt gåfvor kr. 2,500:—). Utgifter 1909 kr. 55,415:34. Tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 541,225:66 däraf sjömanshemmets fonder och donationer kr. 347,898:80 samt triplatsers-, understöds- och dispositionskonto kr. 11,357:20.

Stockholms Sjömansmissionsförening, se grupp X c.

1878 års Stiftelse. Eget hus, Krukakaregatan 26.

Ledning. Styrelse: v. härads höfding Wilh. Montelius, ordf.; grosshandlare C. Rosengren, skattn.; v. härads höfding K. A. Riben, sekr.; direktör J. M. Retz; fruarna E. Rosengren, A. Sällberg, G. Törnell och C. Wahlberg.

Ändamål. Att bereda sunda och ädelsinniga bostäder mot billig hyra i främsta rummet åt fattiga, väl frejdade mödrar med barn, hvilkas män antingen äro döda eller öfvergifvit sina hustrur, samt därefter i den mån stiftelsen vinner förkofran, jämväl åt fattiga, väl frejdade ogifta kvinnor eller änkor utan barn, hvilka i egenkap af tjänstehjon under längre tid ärligt, troget och väl fullgjort sina tjänsteåligganden.

Lägenheter: I stiftelsens hus finnas 36 lägenheter om 1 rum med kakelugnsspis för kr. 10:— per mån.

Enhvar, som till stiftelsen gifver ett belopp af kr. 2,000, blifver därigenom berättigad att under sin listid till fattiga kvinnor, hvilka uppfylla de villkor, som för emottagande och kvarvaro i stiftelsens lägenheter fordras, hyresfritt disponera en

bostadslägenhet, äfvensom att fortfarande få det hyresfria begagnandet däraf gällande för den kvinnas hela listid, som vid gifvarens fränfalle, innehar samma lägenhet, under förbehåll, att denna rättighet inträder först när lägenhet varder ledig.

Gifver någon till stiftelsen kr. 3,000:— kommer, utöver den rätt, som här öfvan är bestämd i afseende å dispositionen af en bostadslägenhet, densamma äfven sedermera för all framtid att upplåtas hyresfritt till någon, som af en sådan förmån finnes vara förtjänt. Medelst lämpligen anbragt inskrift skall denna lägenhet bära gifvarens namn.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 83,469:58. Inkomster 1909 kr. 4,407:66. Utgifter 1909 kr. 1,732:83. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 85,202:41, däraf donationer och fonderadt kapital kr. 3,217:42.

Aktiebolaget Billiga Bostäder. Bostäder: »Bergshyddan», Brännkyrkag. 130, »Skogshyddan», Mariebergsg. 1 samt »Underås» Valhallavägen.

Ledning: Styrelse herrar Viktor Ramstedt, Claes Norström och Hjalmar Retzig. Vård för samtliga bostäder: kamrer Hj. Tillberg.

Ändamål. Att bereda goda och billiga bostäder åt obemedlade, företrädesvis åt änkor med flera barn.

Antal bostäder: A. B. Billiga Bostäder har tillsammans fem bostadshus om 20 rum hvardera till uthyrning för ett pris af kr. 9—10 per mån. Rummen äro inredda med s. k. kakelspis.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 11,330:17. Utgifter 1909 kr. 7,328:98. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 85,281:19; däraf aktiekapital kr. 75,750:—, reservfonden kr. 5,000, samt vinstmedel kr. 4,001:19.

Aktiebolaget Stockholms Arbetarehem. Egna hus: Sibillegatan 50 och 52, Frejgatan 23—27, Fleminggatan 79.

Ledning. Styrelse: ingenjör Oscar Hirsch, ordf.; doktor N. G. W. Lagerstedt; professorskan W. Rossander; fröken Agnes Lagerstedt; prokurist Alfred Bergendahl.

Vårdinnor: I egendomen vid Sibillegatan fröken A. Lagerstedt; i egendomarna vid Frejgatan, fröken F. Knock och i egendomen vid Fleminggatan fröken F. Dymeling.

Ändamål. Att för beredande af tillgång på lämpliga och sunda bostäder för den mindre bemedlade befolkningen i Stockholm, ombesörja inrättandet därstädes af sådana bostäder och desamma emot billigast möjliga hyresbelopp uthyra samt verka för hyresgästernas trefnad och höjande i moraliskt hänseende.

Antal lägenheter i egendomarna vid Sibyllegatan:

- 6 st. 2-rums lägenheter å kr. 360—402.
 87 » 1-rums » » » 180—264.
 14 » » » » » 162—180.
 28 » enkelrum med spiselkachelugn å kr. 108—168.
 2 st. enkelrum med spiselkachelugn å kr. 108—120.
 1 st. helt litet rum å kr. 60.
 2 st. möblerade enkelrum uthyras hvart och ett till tre ungarlar, som betala kr. 9:— per mån. och person. I sistnämnda hyra ingår eldning, städning och linne.

Antal lägenheter i egendomarna vid Erejgatan:

- 7 st. 2-rums lägenheter å kr. 440—486.
 58 » 1-rums » » » 216—282.
 9 » enkelrum med spiselkachelugn å kr. 162—192.
 6 st. enkelrum med vanlig kachelugn å kr. 120—168.
 1 st. enkelrum å kr. 120.
 1 st. möbleradt ungarlarum uthyras för kr. 9:— å kr. 10:— för mån. och person.
 1 st. verkstadslägenhet å kr. 120:—.
 Kokgas är inledd i alla lägenheterna.

Antal lägenheter i egendomen Fleminggatan 79:

- 9 st. 2-rums lägenheter å kr. 420—525.
 90 » 1-rums » » » 264—318.
 19 » enkelrum med gaskök å kr. 180—210.
 I hvarje egendom finnes badrum, till hvilket bolaget består fri ved.

Verksamheten. I egendomen vid Sibyllegatan finnes en *handelsbod*, hvars ändamål är att mot kontant betalning lämna goda varor till rimliga pris och utdelna den eventuella årsvinsten till kunder bland hyresgästerna i förhållande till hvars och ens inköp; en *samlingsal*, som användes för andaktsstunder, söndagsskola, syförening, nykterhetsmöten, läsning och arbetsstuga för husets hyresgäster. Äfven finnes en boksamling för utlämnande af lån för dem som föro roade af läsning.

Den förnämsta verksamheten till barnens förmån utgöres af skollofskolonierna. Barnen utväljas med hänsyn till deras hälso-tillstånd, undersökas af läkaren doktor Billqvist. Intet hinder möter att samma barn flera somrar å rad får medfölja till kolonien. Bolaget brukar kunna utsända 4 kolonier med inalles bortåt 100 barn. Hyresgästerna själfva hafva bildat en sjuk-kassa, som står under medlemmarnas egen förvaltning.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 52,978:99. Utgifter kr. 32,648:13. Tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 87,481:03; där-af årets vinst kr. 20,330:80. Bolagets samtliga egendomar voro vid 1909 års slut

upptagna till kr. 1,282,458:69. Aktiekapitalet utgjorde vid samma tid kr. 504,500:—.

Arbetarebostadsfonden till minne af 9 Februari 1853.

Ledning. En styrelse af 6 personer, hvilken utses af Stockholms fattigvårdsnämnd och består af rådman J. F. Hammarberg, ordf.; grossh. J. Funch; disponent C. A. Backman; byggm. A. N. Andersson; grossh. G. H. Lundbergh; snickare F. Lindqvist.

Värd för egendomen Markvardsg. 14: grossh. G. H. Lundberg, Observatorieg. 8; för öfriga egendomar herr Tellander, adr. grossh. Funchs kontor Danviksgatan 1.

Ändamål. Att uppföra byggnader med sunda och tjäniliga arbetarebostäder och att uthyra desamma till moderat pris.

Antal lägenheter: Bondegatan 71 (äfven adress Dufnäs-gatan 16)

- 4 st. 2-rums lägenheter å kr. 375.
 9 » » » » » 350.
 25 » 1-rums » » » 250.
 1 » enkelrum » » » 150.

Dufnäs-gatan 14:

- 8 st. 1-rums lägenheter å kr. 280.
 6 » » » » » 250.

Dufnäs-gatan 12:

- 34 st. 1-rums lägenheter å kr. 250.
 4 » » » » » 225.

Folkungagatan 82.

- 17 st. 1-rums lägenheter å kr. 180—200.

Ploggatan 3.

- 35 st. 1-rums lägenheter å kr. 230—270.
 8 » enkelrum » » » 150—160.

Markvardsgatan 14:

- 12 st. 1-rums lägenheter å kr. 210.
 2 » » » » » 200.
 2 » » » » » 175.

Ekonomi. Behållning från 1908 kr. 490,978:16. Inkomster 1909 kr. 45,085:46. Utgifter 1909 kr. 28,120:41. Behållning till 1910 kr. 507,943:15 (däri inberäknadt en donation å kr. 18,479:50).

Bostadshuset, Dalagatan 35. utgöres af två byggnader, uppförda å af staden skänkt tomt, en åt Dalagatan med 5 våningar och en bakom denna med 4 våningar. Gården emellan dessa byggnader är planterad.

Ledning. Drätselnämndens 2:dra afdelning i samråd med stiftarinnan. Föreståndarinnan och vice värdinna: fröken Emmy Petersson.

Ändamål. Att bereda billiga bostäder, hufvudsakligen åt kvinnor, som försörja

sig genom eget arbete, men äfven åt andra kvinnor, hvilka kunna vara i behof af en dylik hjälp och äro däraf förtjänta.

Antal lägenheter: Husen tillsammans innehålla 135 lägenheter. 17 dito bestå af 1 rum, kök och tambur, afsedda för änkor med minderåriga barn, hyra kr. 15 per mån.; 51 st. för 1 person, hyra kr. 10—13, eller för två personer, då med en hyra af kr. 13 per mån. tillsammans. De återstående 67 rummen äro afsedda för 2 personer och hyran varierar mellan kr. 15—17 per rum och mån. Tvättstuga, mangel och strykrum, samt torkvind finnas på vinden i huset åt Dalagatan. Alla rummen äro uppvärmda medelst värmeledning, hvilket ingår i hyran.

Allm. anm. De flesta rummen uthyras omöblerade, men för dem, som ej själva kunde anskaffa nödiga möbler, lät donator vid bostadshusets öppnande inköpa dylika till 15 å 20 kr. per rum. För dessa möbler tillkommer en särskild hyra, som amorteras så att möblerna efter någon tid blifva hyresgästens egendom.

Ekonomi. För ändamålet lämnades af stiftarinnan en donation å kr. 400,000:— däraf kr. 300,000:— åtgingo till byggnadernas uppförande m. m. De återstående kr. 100,000:— afsattes till en särskild underhålls- och nybyggnadsfond, till hvilken all behållen hyresafkastning skall ingå. Sedan denna fond genom besparade hyres- och räntemedel hunnit den tillväxt, att den lämnar tillfälle till nybyggnad, bör sådan utföras, dock att fondens storlek aldrig må nedgå under kr. 100,000:—.

Räkenskaperna förvaltas af Drätsel-nämndens 2. dra afdelning.

Bostadsaktiebolaget Vanadislunden. Äger husen Frejgatan 29 o. 31.

Ledning. Styrelse: öfverståthållare R. Dickson, ordf.; herrar Carl Alexanderson, E. Laurell, P. A. Sjögren, E. von Sydow, fru Anna Westman.

Värdinna: fröken Mathilda von Koch.

Ändamål. Att bereda billiga och goda arbetarbostäder.

Antal lägenheter: Frejgatan 29.

13 st. enkelrum med kakelugnsspis å kr. 186.

32 st. 1-rums lägenheter å kr. 252—294.

8 > 2-rums > > > 474—498.

Frejgatan 31.

18 st. enkelrum med kakelugnsspis å kr. 128—150.

20 st. 1-rums lägenheter å kr. 210—304.

29 > 2-rums > > > 492—516.

Dessutom en Barnkrubba på 5 rum och kök.

Verksamheten. Hyresgästerna samlas flera gånger årligen till samkväm i församlingssalen n:o 25 Frejgatan och underhållas då med föredrag, uppläsning, sång och musik samt undfägnas med kaffe. Genom ett lånebibliotek från Folkbildningsförbundet beredas hyresgästerna tillgång till roande och nyttig läsning.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 16,554:77. Utgifter 1909 kr. 3,066:98. Tillgångar 51-ver skulderna 31 dec. 1909 kr. 281,023:22, däraf fonderadt kapital kr. 16,000:—, Aktiekapitalet utgjorde 31 dec. 1909 kr. 250,000:—.

Byggnadsaktiebolaget S:t Erik.

Ledning. Styrelse: herrar C. Fränkel, John M. Redtz, Erik O. Ulrik, Oscar Hirsch, C. K. Almqvist.

Värdinna: i egend. Skånegatan: fru Andersson, adr. Skåneg. 88 A; värd i egend. Brännkyrkag.: herr Lundqvist, Brännkyrkag. 129; värdinna i egend. Valhallavägen fru Ahl, Körsbärshagen, ingång II; värd i egend. Norrtullsg. kamrer J. Stenberg, Norrtullsg. 11.

Ändamål. Att för beredande af tillgång å lämpliga och sunda bostäder för den mindre bemedlade befolkningen i Stockholm, ombesörja inrättandet därstädes af sådana bostäder och desamma uthyra till efter tidsförhållandena skäligen pris.

Antal bostäder: i egendomarna Skånegatan 88, 90 och 92 inalles 72 lägenheter, de flesta om 1 rum och kök å kr. 240—260 samt några enkelrum å kr. 130:—, I egendomarna Brännkyrkag. 125, 127 och 129 inalles 18 lägenheter, de flesta om 1 rum och kök å kr. 200:— samt några enkelrum å kr. 125:—, I egendomarna vid Valhallavägen (Körsbärshagen) inalles 82 lägenheter de flesta om 1 rum och kök å kr. 250:— samt några enkelrum för kr. 180:—. I egendomarna Norrtullsgatan 9, 11 och 13 finnas endast 9 lägenheter om 1 rum och kök å kr. 300:— och 4 enkelrum å kr. 200:— i öfrigt innehålla dessa egendommar lägenheter om 2 till 4 rum och kök till pris varierande mellan kr. 300:— och kr. 900:—.

Ekonomi: Inkomster 1909 kr. 62,823:04. Utgifter 1909 kr. 17,926:41. Bolagets samtliga egendommar voro vid 1909 års slut upptagna till ett värde af kr. 566,204:50 och öfriga tillgångar kr. 66,183:98. Aktiekapitalet utgjorde vid samma tid kronor 349,400:— och bolagets fonderade medel kr. 190,304:17. 1909 års vinst utgjorde kr. 44,896:63.

Föreningen för tillfälliga bostäder. Bostadshus Valhallavägen (Körsbärshagen).

Ledning. Styrelse: Hofintendenten C. Tamm, ordf.; greve B. Oxenstierna, sekreterare och förvaltare jämte 7 öfriga ledamöter.

Värdinna för bostäderna, fröken Hidman.

Ändamål. Att bereda billiga bostäder åt obemedlade.

Antal lägenheter. Bostadshusen innehålla tillsammans 34 lägenheter om ett enkelrum med s. k. kakelspis och uthyres för kr. 10 pr mån.

Allm. anm. För den hyresgäst, som erlägger månatlig hyra i förskott insättes för hvarje gång å sparbanksbok kr. 1. Sparbanksböckerna förvaras af värdinnan och erhålla hyresgästerna desamma vid afflyttning.

Af husens 34 hyresgäster innehade vid 1909 års slut 28 sparbanksböcker. Insättningar under året uppgingo till kr. 231.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 3,857:—; Utgifter 1909 kr. 1,713:18. Fastigheter: nas bokförda värde kr. 1,204:98.

Högalidshyddan, Brännkyrkagatan 128.

Ledning. Herr E. E. J. Rossanders stärbhus. Vice värd: herr C. F. Mirén. S. t. Söder 4945.

Ändamål. Att bereda bostad åt änkor, företrädesvis sådana med många barn.

Ansökan — tillträde. Ansökan göres hos vice värden och lämnas företräde åt den mest behöfvande.

Antal lägenheter: 18 enkelrum samt en vicevärdslägenhet. Hyra för enkelrummen kr. 6:— å 10:— pr månad.

Lutherska Missionsföreningens bostadshus "Bergbohmska Stiftelsen", Johannesg. 12 (gårdshuset).

Ledning: Styrelse. Se Lutherska Missionsföreningen, Grupp I b.

Föreståndarinna: fröken Laura Hartman.

Ändamål. Att bereda billiga bostäder åt äldre kvinnor, som tillhöra Lutherska Missionsföreningen.

Ansökan. Skriftlig ansökan inlämnas till föreståndarinnan.

Antal lägenheter:
4 st. 2-rums lägenheter med kök å kr 325.
4 » 1-rums » » » » 200.
12 » » » utan » » » 50
—80—100.

Ekonomi. Behållning från 1908 kr: 11,043:20. Inkomster 1909 kr. 5,074:39. Utgifter kr. 13,915:63 däraf lån till Lutherska Missionsföreningen kr. 10,000:—; Behållning vid årets slut kr. 2,201:96.

Nationalföreningens mot tuberkulos bostadshus för lungsjuka arbetare

med friska barn, Polhemsg. 34. S. t. 127 49.

Ledning och ekonomi se Nationalföreningen mot tuberkulos, grupp V c. Den närmare tillsynen öfver huset utövas af fröken Clara Boström

Läkare: doktor A. von Rosen.

Ändamål. Att genom iakttagande af noggrann hygien förhindra öfverförande af tuberkulossmitta från sjuka föräldrar till friska barn.

Verksamhet. I huset, som af Nationalföreningen förhyrts, upplåtas lägenheter å 1 å 2 rum och kök till pris af kr. 90:— å kr. 170:— årligen, åt 12 familjer. Hyresgästerna måste förbinda sig att åtlyda af bostadshusets läkare och af den där stationerade sköterskan gifna föreskrifter i hygieniskt afseende. Råd och förhållningsregler finnas också anslagna inom hvarje lägenhet. Daglig frukost åt barnen lämnas kostnadsfritt, ibland hjälpt med rengöring, om behöfligt, samt en half famn ved årligen såsom ersättning för en synnerligen noggrann vädring.

Stiftelsen "Wilhelm Govenii Minne", Åger husen Vollmar Ykullsgatan 41 och Prästgårdsgatan 48 samt Hälsingegatan 14—16.

Exped. Vasagatan 6 II.

Ledning. Styrelse: Justitierådet H. Boman, ordf.; Öfverdirektör K. Sidenbladh, v. ordf.; Ing. C. G. Norström; Byggn. Axel N. Anderson; Fattigvårdsinsp. A. Lindblom; Sekreterare och redogörare: Rektor Hugo Hernalund. Vice värdinnor: Fröken Alma Hedin och Rektorskan A. M. Hallström.

Ändamål. Att förvärfva lämplig mark inom Stockholms stads område och där uppföra sunda och tjänliga byggnader, hvilka på billiga villkor skola uthyras till bostäder åt välfredade, för arbetsamhet och ordentlighet kända obemedlade personer med hemortsrätt i Stockholm och tillhörande arbetsklassen, med företräde för de mest behöfvande och därvid i främsta rummet änkor med deras barn.

Ansökan — tillträde. Ansökan inlämnas till Fattigvårdsinspektör A. Lindblom och bör åtföljas af frejdbetyg utvisande familjens storlek.

Verksamheten. I enlighet med för stiftelsen fastställt reglemente skulle dess första byggnad till stor del bestå af enkelrum med 2 fönster och kakelugnsspis samt återstoden af lägenheter om 1 rum & kök. Vid uppförande af ett eller flera följande hus må erfarenheten utvisa, huru inredningen bör anordnas. Hyrorna böra sättas så, att bruttoafkastningen går till högst 4 %. Sedan utgifterna guldits skall

öfverskottet användas till fortsatt byg-
gande af hus för ofvannämnda ändamål.
Så kalladt inneboende får icke i stiftelsens
byggnader tillåtas.

Fastigheten i kvarteret Piskan N:o 9
med adresser Vollmar Yxkullsgatan 41 och
Prästgårdsgatan 48 innehåller 90 lägenhe-
ter nämligen:

30 om ett rum och kök å kr. 195—270.
23 om ett rum o. s. k. matvrå å kr. 160
—200.

34 enkelrum med kakelugnsspis å kr.
115—150.

1 vice världs lägenhet om 2 rum och kök,
1 samlingssal och 1 försäljningslokal för
matvaror å kr. 600.

Vice värdinna: Fröken Alma Hedin, S.
t. 302 22.

Inom egendomen är anordnad en »Lek
och arbetsskola» se vidare grupp III b.

Fastigheten i kvarteret Valkyrian, n:r
9—10 med adress Hälsingegatan 14—16
innehåller 92 lägenheter nämligen:

5 om 2 rum och kök å kr. 330—345.

22 » 1 » » » » 215—280.

38 » 1 » » köksvrå; å kr. 160—210.

24 st. enkelrum; å kr. 120—160.

1 vice världslägenhet om 2 rum och kök.
1 samlingssal.

1 försäljningsbod å kr. 700:—.

Vice värdinna: Fru Rektorskan Anne
Marie Hallström, S. t. 188 88.

Ekonomi. Behållning från 1908 kr.
954,936:82. Inkomster 1909 kr. 60,619:14.
Utgifter 1909 kr. 10,217:53. Tillgångar
31 dec. 1909 kr. 1,005,338:43, däraf fas-
tigheten i kvarteret Piskan kr. 423,000:—
och fastigheten i kvarteret Valkyrian kr.
68,396:25.

Aktiebolaget "Hem på landet". Kon-
tor Vasag. 36, Stockholm. R. t. 80 28. S.
t. 98 05 o. 62 15.

Ledning. Styrelse: Grossh. G. Stock-
man; Roteman C. Alm; Bokhållaren J.
Axelsson, Dufbo; Förste kontrollören E.
Kock, Solhem; v. Häradshöfding E. Lager-
crantz.

Ändamål. a) Att bereda arbetare och
mindre bemedlade tillfälle att på landsbyg-
den förvärfva egna hem; b) att särskildt
efter inköp eller arrendering på längre tid
af egendom, vare sig å landsbygden eller
inom stadsområde medelst försäljning eller
upplåtande af tomter bereda tillfälle åt
löntagare, arbetare eller andra personer,
dock företrädesvis mindre bemedlade, att
bilda egna hem.

Verksamheten. Bolaget inköper egendo-
mar, hvilka styckas till »småbruk» och »egna
hem». För det sistnämnda äro områden
inköpta vid Dufbo, Solhem, Älfsjö, En-
skede; för styckning till småbruk hafva

inköpts egendomarna i Södertörn: Lundby,
Skogs-Ekeby, Ålsta, Tungelsta trädgårds-
stad samt Ångsta och Vrå.

Betalningsvillkor. Tompriserna för »egna
hem» variera mellan 8 och 22 öre per
kv.fot allt efter läget. Som tomternas areal
vanligen uppgår till 12 å 15000 kvadrat-
fot, är genomsnittspriset omkr. kr. 1,600:—
pr tomt. Längre bort belägna tomter —
15 min. och däröfver från stationen — er-
hållas från 1—3 öre per kv.fot.

Lotter, afsedda för småbruk, säljas till
kr. 400:— per tld. för åkerjord, kr. 50:—
per tld. för skogs- och kr. 100:— per tld.
för hagmark. Villkoren för förvärfvandet
af en dylik jordbruks- eller trädgårdslott
äro synnerligen goda. Således behöfver kö-
paren endast erlægga en tiondedel af köpe-
summan kontant, resterande beloppet läm-
nas på 10 å 15 års amortering löpande
med 5½ % ränta.

Bolaget åtager sig uppförandet af bygg-
nader på entreprenad till en kostnad af-
för 2 rum och kök kr. 4 å 5,000:—; för
3 rum och kök kr. 5 å 6,000:—; för 4
rum och kök kr. 6 å 8,000:— o. s. v., be-
roende på storlek och inredning, hvarvid
dock garanteras fullt vinterbonade hus.

Ur den af svenska staten bildade »Egna-
hems-länefonden» har bolaget beviljats ett
större lån för att tillhandahållas egna-
hems- och jordbrukstigare, hvars egendomar icke
öfverstiga de bestämda maximivärderna:
resp. kr. 4,000:— (för egna-
hems-) och kr. 6,000:— (för jordbruksfastighet).

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 146,636:43.
Utgifter 1909 kr. 71,313:93. Fastigheter-
nas antal vid slutet af 1909 var 272 st.
med ett taxeringsvärde af kr. 2,173,600:—.
Aktiekapitalet utgjorde vid samma tid kr.
714,500:—, reserv-, garanti- och disposi-
tionsfonderna kr. 231,360:95.

Enskede villastad. (Stockholms för-
sta kommunala villastadsanläggning.) Exp.
Landtegendomsnämndens lokal, Storkyr-
kobrinken 16. 1—3 e. m. R. t. 14 39. S.
t. 20 15.

Vid Enskede lämnas upplysningar och vi-
sas tomter af nämndens försäljningsom-
bud C. O. Björkman 9—11 f. m. samt
månd., onsd. och fred. 6—7 e. m.

Ändamål. Att bispringa i ekonomiskt
afseende mindre väl situerade personer till
att på billigast tänkbara villkor erhålla
»egna hem».

Verksamheten. Vid Enskede förekommer
ingen försäljning af tomter, utan marken
upplåtes på viss tid enligt lagen om tomt-
rätt. Denna upplåtelseform, såsom den
af Stockholms stad tillämpas, skiljer sig
från äganderätt blott däri, att besittnings-
rätten är inskränkt till viss bestämd tid.

samt att innehafvaren af en tomträtt, under upplåtelseiden har att betala en årlig afgäld. För en medelstor enfamiljstomt på c:a 500 kvm. är afgälden c:a kr. 100:—, motsvarande 6 % ränta å ett tomtpris af c:a 30 öre pr kv.-fot. Upplåtelseiden är vid Enskede 60 år och vid utgången af dessa har tomträttshafvaren företräde till förnyad upplåtelse, men skulle staden därvid fordra afsevärdt strängare villkor, så kan rättshafvaren i stället fordra inlösen af sina byggnader. Härvid är då så ställt, att den som väl sköter sina byggnader också lätt återfår det kapital som nedlagts å desamma. Under upplåtelseiden äger därjämte tomträttshafvaren att efter eget godtyckande sälja sin tomträtt med åtföljande byggnader. Byggnaderna få uppföras efter egen smak dock först sedan ritningarna godkännts af landtegendomsnämnden eller den myndighet, som handhafver egna hemstadens förvaltning. För dem, som önska förvärfa egna hem på billigast tänkbara villkor och med tillskott af minsta möjliga kapital, uppföras å Enskede genom stadens försorg villor om 2 å 3 rum och kök, hvarvid minst 5 % af byggnadens värde lämnas såsom handpenningar vid köpets avslutande och högst 20 % betalas vid tillträdet. Den resterande köpeskillingen får såsom lån inestå på amorteringstid efter behag. Den med kommunal garanti skapade låneinstitutionen A. B. Stockholms Tomträttskassa lämnar lån mot inteckning i byggnad å Enskede på synnerligen förmånliga villkor, samt under byggnadstiden ett kreditiv, som får uppbäras i den mån byggnadens uppförande fortskrider.

Vid årsskiftet 1910—11 funnos 322 färdiga och 63 under byggnad varande hus.

Föreningen Egen Koja. Expedition Uppsalagatan 12.

Ledning. Styrelse: Herrar And. Hjertstedt, ordf.; Ph. Källman, v. ordf.; W. A. Höglund, sekr.; F. Gross, kassör; C. E. Halling.

Ändamål. Att bereda sina medlemmar möjlighet att förskaffa sig egna hem, företrädesvis i hufvudstadens omgifningar, men äfven i Stockholm.

Ansökan — tillträde. Till medlem i föreningen antages hvarje välfrejdad person, som betalar:

a) en inträdesafgift af kr. 10:— att erläggas antingen på en gång eller ock i högst fyra delar under ett år;

b) en årsafgift af kr. 2:— att erläggas hvarje år under loppet af den månad inträde i föreningen ägt rum; samt

c) en månadsafgift af minst kr. 1 för hvarje kalendermånad, med rätt att börja

månaden näst efter den, hvarunder inträde i föreningen skett.

Allmänna anmärkningar: a) inträdesafgiften tillfaller föreningen och bokföres såsom reservfond, med hvilken föreningen har att möta eventuella förluster och oförutsedda utgifter;

b) årsafgiften tillfaller föreningen och afser att betäcka de utgifter, som krävas för verksamhetens bedrivande;

c) månadsafgiften blir medlems egendom och bokföres å konto för hvarje insittare hvarå gånge sparkasseränta åtnjutes; de samlade månadsafgifterna utgöra föreningens rörelsefond.

Verksamheten. Så snart medel influtit i rörelsefonden i sådan utsträckning, att bostad därmed kan uppföras eller jordlott inköpas, äga föreningens medlemmar att till styrelsen ingiwa sina ansökningar om erhållande af bostad eller jordlott, hvarvid medlem äger full frihet att själf välja plats och trakt. Vid pröfvandet af ansökningarna är styrelsen berättigad gifva företräde åt den af föreningens medlemmar, som har högsta beloppet inbetaldt i byggnadslånefonden; dock att äldre medlem skall äga bättre rätt, om han genast eller inom af styrelsen föreskrifven tid kan inbetala skillnaden emellan eget och den förstnämndes tillgodohafvande. Vid tillträde af bostad eller jordlott erlägges till föreningen såsom köpeskillning summan af inbetalda månadsafgifter, och hvad medlem därutöfver själf önskar betala, dock icke mindre, än att köpeskillingen motsvarar tio procent af lånesumman. För resterande fordran erhåller föreningen revers, att i förskott amorteras kvartalsvis eller oftare under loppet af högst tjugu år, kapital och ränta samtidigt, den senare om möjligt ej öfverstigande sex pro anno. Och skall föreningen såsom säkerhet för denna sin fordran på låntagarens bekostnad åtnjuta förmånen af första inteckning i den fastighet, hvar till lån beviljats, hvilken inteckning till sitt belopp icke må understiga reversbeloppet. Medlem, som sålunda erhållit bostad eller jordlott, anses därmed hafva ur föreningen utgått; men så länge å fastigheten finnes skuld till föreningen, åligger det fastighetens ägare att årligen till föreningen betala den fastställda årsafgiften.

Medlemsantal 31 dec. 1909: 34.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 9,209: 65. Utgifter 1909 kr. 9,102: 17. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 15,963: 29, däraf rörelse- och reservfonderna kr. 7,563: 41.

Föreningen Statslån för Egna Hem. Exped. Kammakareg. 42. S. t. 26126.

Ledning. Styrelse: herrar Max Johans-